

Pirmdiena, 2017. gada 23. oktobris

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEME

Dzelzceļa ielas stāsti
un Aivara Vētrāja
fotogrāfijas.

5. lpp.

Zane Andersone –
no sportistes par
treneri.

10. lpp.

Bērni apgūst
ugunsdrošību.

3. lpp.

VIDE
CIK DROŠA
CILVĒKIEM
Vides
pieejamība
vecpilsētā.
Meklējiet
iekšlapās!

Lielās dzīves mazās glezniņas

„Tādu lielo atziņu un lielā
gandarījuma nemaz nav. To veido sīki
mirkļi – daudz bijis laba, daudz skum-
ja...” tā saka Tautas tēlotājmākslas
studijas *Kuldīgas paletes* dalībnieks
Aivars Brenčis, kurš 70. jubilejā savu
veikumu rāda Līvijas Rezevskas
izstāžu zālē.

Aivara Brenča gleznas
apskatāmas līdz 18.
novembrim L. Rezevskas
izstāžu zālē Kuldīgā,
Mucenieku ielā 19:
trešdienās 11.00–16.00,
ceturtdienās, piektdienās
10.00–15.00, sestdienās,
svētdienās 11.00–15.00.

„Mazo glezniņu speciālists,” tā tiek dēvēts kuldīdznieks Aivars Brenčis. Izstādē – viņa košie, gaismas pistrāvotie darbi.

Jubilārs vislabāk pazīstams ar saviem vaļaspriekiem – gleznošanu un dārzkopību, jo viņš ir viens no pirmajiem paletiešiem un ilgi vadījis Kuldīgas rajona dārzkopības un biškopības biedrību. Bet tā esot viņa dzīves aisberga redzamā daļa, jo pamatnodarbe visu mūžu bijusi celtniecība. „Dzīvē tāpat kā gleznā – it kā viens veselums, bet sastāv no sīkiem krāsu triepieniem, no niansēm. Kā var pateikt, kas tajā galvenais? Paņēmsi ārā ko vienu – tas būs neizteiksmīgi. Viss veidojas

tikai kopā,” viņš saka.

Pirmo reizi, kad paņēmis rokās zīmuli, Aivars atceras labi: „Biju astoņus deviņus gadus vecs, kad mamma sagādāja krāsu zīmuļus un zīmējamo papīru – pat nezinu, kā viņai bija izdevies to dabūt. Kopš tā laika māksla visu mūžu bijusi līdzās, un jaunībā domāju iet pa mākslas ceļu.”

Par jubilejas izstādi viņš skaidro: „Šo var saukt par retrospektīvu, jo esmu izvēlējis arī vecākus darbus. Senākais ir no 1979. gada,

bet lielākā daļa ir jauni, pat pavisam svaigi. Jubilejās parasti rīkoju personalizstādi, arī iepriekšējā bija šajās telpās – tās man ļoti patīk.”

Aivara meita Iveta Brencē ir māksliniece, *Kuldīgas paletes* vadītāja. Viņa saka: „Radošums mums ir ģimenē – tētis glezno, mamma nodarbojas ar floristiku, līdz ar to veidojies mans dzīves ceļš. Tētis ir mazo glezniņu speciālists – viņam tās iznāk tik veikli un brīvi! Turklāt viņš ir ļoti košs kā reti kurš.”

Iveta Grīniņa, Lāsmas Reimanes foto

Biedrību vēsture Kurzemē

25. oktobrī 11.00 Kuldīgas novada muzejs kultūras centrā ikgadējo konferenci rīko par tēmu *Biedrību darbība Kurzemē*. Lekcijas: Ventspils latviešu biedrības sabiedriskās aktivitātes 1918–1940 (Ineta Didrihsone-Tomaševska), biedrību darbība Talsos pirmās brīvvalsts laikā (Inese Vempere), Kuldīgas sadraudzīgās biedrības ieguldījums latviskajā vidē (Dace Bumbiere-Augule), Kandavas sadraudzīgā biedrība (Agris Dzenis), vācu biedrības Kuldīgā (Daina Antoniška).

ĪSIZIŅAS

Aicina teikt paldies

Līdz 2. novembrim padurnieki lūgti izvirzīt pagasta ļaudis godināšanai 17. novembrī. Pieteikt var tos, kuriem gribas pateikt paldies par labiem darbiem, par iedrošinājumu tādus paveikt arī citiem. Anketas – pagasta pārvaldē, bibliotēkā, veikalā *Virši* un skolā Deksnē.

Pagalmiem – līdz 50%

No 1. līdz 30. novembrim īpašnieki vai apsaimniekotāji aicināti pieteikties atbalstam Kuldīgas novada pašvaldības konkursā *Daudzdzīvokļu māju pagalmu labiekārtošana*. Privātmāju īpašnieki to var darīt, ja pašvaldības zemē ap viņu apbūves gabalu piecos gados ielas pārbūvētas par Eiropas naudu. Dome piešķir līdz 50% no tāmes, bet ne vairāk kā 7000 eiro.

Atbalsta basketbolistu

Kuldīdznieks Guntars Jurševskis novembrī startēs Eiropas kausa izcīņā basketbolā nedzirdīgajiem. Sacensības no 21. līdz 26. novembrim notiks Lodzā (Polijā). Nedzirdīgo sporta biedrība *Liepava* vērsās pie Kuldīgas novada pašvaldības ar lūgumu sportistu atbalstīt finansiāli. Sporta skolas direktors, deputāts Agris Kimbors finanšu komitejas sēdē pastāstīja, ka šādam atbalstam paredzētā nauda šogad jau iztērēta, bet 100 eiro izdevies atrast pamatbudžeta sporta tāmes rezervē.

Trešdien, 25. oktobrī:

- Ieskats teātra festivālā.
- Partijas rosās uz Saeimu.
- Mobilās lietotnes palīdz ceļot.

KURZEMNIEKU novembrim var abonēt līdz 27. oktobrim

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu),
- pasta nodaļās,
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

REDZĒJUMS

Dot gan sev, gan citiem

Inguna Spulniece,
tālr. 63350565,
inguna.spulniece@
kurzemnieks.lv

Kad esmu Liepājā, vienmēr ieeju veikaliņā *Ideju bode*. Dārgs, bet labs, turklāt uzņēmēji, kuriem tas pieder, atvēruši arī veselīga uztura kafejnīcu. Liels bija pārsteigums seminārā Kuldīgā uzzināt: *Ideju bode* ir sociālais uzņēmums.

Biju dzirdējusi, ka tāda uzņēmējdarbība pastāv, bet priekšstats par to bija pavisam cits.

„Veidot uzņēmumu, lai parādītu, ka var. Radīt iespēju maizi nopelnīt.”

Iedomājos kaut kādus labdarus, kuri strādā, kaut ko ražo un vismaz daļu produkcijas atdod par velti, ziedo kādai mazaizsargātai sabiedrības grupai. Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas vadītāja Madara Ūlande seminārā maldus gaisināja, uzsverot, ka šie uzņēmēji nav nekādi nabadziņi, kuriem neveicas *īstajā* biznesā. Nē, viņiem jābūt gan ar biznesa tvērienu, gan ar misijas apziņu un iespēju sabiedrības problēmas atrisināt ātrāk un efektīvāk, nekā tas izdodas smagnējai valsts pārvaldei.

Piemēram, *Ideju bodē* var nopirkt bezglutēna maizi, tā uzņēmējs palīdz cilvēkiem ar celiakiju, taču nedara to par velti. Sociālā rīcība izpaužas, rīkojot nekomerciālus koncertus,

bezmaksas kino seansus, nodarbes bērniem. Arī meistarklases, kurās atkal par naudu tiek mācīts, kā veselīgi ēst. Veikals atrodas Jaunliepājā, un uzņēmēji kā savu pienākumu pret sabiedrību uzskata arī šīs pilsētas daļas attīstību.

Vēl vairāk seminārā fascinēja stāsts par meiteni ratiņkrēslā, kura izveidojusi uzņēmumu un nodarbina gan pati sevi, gan citus cilvēkus ar invaliditāti. „Darīju to, lai parādītu, ka arī mēs varam,” tāds ir viņas dzinulis.

Pasaulē šis uzņēmējdarbības veids iet plašumā. Ieraugot skaitu šalli vai krāsainu somu, kurai nāk līdzīgs stāsts par sievietēm Āfrikā, es to noteikti nopirkšu. Šajā gadījumā sociālais uzņēmējs nopelna ar to, ka dod darbu sievietēm trešās pasaules valstīs. Domāju, ka no tā tiešām ir daudz vairāk labuma nekā no kārtējiem ziedojumiem. Nav grūti iedomāties, cik slikti jūtas cilvēks, kuram jābūt pateicīgam par maizes kumosu bērniem. Pavisam kas cits ir radīt viņam iespēju maizi nopelnīt.

Savukārt Bosnijā un Hercegovinā sociālie uzņēmēji dod darbu cilvēkiem laukos. Kara postītajā zemē bijusi liela nabadzība, tomēr saglabājusies tīra daba, ko gudrs uzņēmējs var izmantot, radot labumu arī vietējiem.

Sociālo uzņēmumu pasaules tīkla dibinātājs Bills Dreitons teicis: „Sociālais uzņēmējs nav tas, kurš dod zivi vai makšķeri, bet cilvēks, kurš pilnībā pārveido zvejniecības industriju, lai labums tiek visiem iesaistītajiem.” Varu tikai vēlēt, lai vairāk tādu uzņēmīgu ļaužu, kuriem izdotos darīt labu, dodot gan sev, gan citiem.

MANUPRĀT

Policists nepalīdzēs, tikai cieņa

Redakcijai piezvanīja kāda skolēnu mamma un šausminājās: „Kas pie skolām notiek no rītiem!” Pacietības mērs viņai bijis pilns kādas pelēkas apvidus mašīnas dēļ, kura pārējās apbraukusi pa zālienu un lielā ātrumā šķērsojusi Gravas ielu pie ģimnāzijas. Mamma vēlas, lai pie skolas dežurētu policija. Tas varētu braucējus mazliet disciplinēt, bet lielākā problēma ir tā, ka vienmēr policista tur nebūs. Liela daļa šo braucēju arī ir vecāki, taču daži pilnīgi neiedomājas par tiem bērniem, kuri uz skolu iet kājām. Mazais var aizdomāties vai rīta miegainumā mašīnu nepamanīt un nejauši paspērt soli brauktuves virzienā. Gar skolu braucot, ātrums taču jāsamazina. Citi vecāki savas atvases cenšas pievest pie pašām durvīm, tā radot vēl lielāku burzmu un sastrēgumus. Cienīt citus nozīmē cienīt sevi. Ja nedomājat par citu bērniem, kāds var apdraudēt arī jūsējo.

Iveta Grīniņa, tālr. 63350565,
iveta.grinina@kurzemnieks.lv

LABOJUMS

Ļoti atvainojos jaukajai bibliotekārei Aijai, kuru 20. oktobra *Kurzemnieka* rubrikā *Aktuālais jautājums* esmu nodēvējusi par Ainu.

Inguna Spulniece

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet
Kurzemniekam
pa tālr. 63350568, e-pasts:
dina.porina@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

TRIS VIEDOKĻI

Lai gan automašīnu ziemas riepām pēc likuma obligāti jābūt tikai no 1. decembra, gaisa temperatūra naktīs svārstās ap nulli, un, mitrumam piesalstot, uz brauktuves veidojas grūti saskatāma ledus kārtā.

Ko iesakāt autovadītājiem, ja ir melnais ledus?

TAS IR VISBĪSTAMĀKAIS

Ingus Savickis, apdrošināšanas sabiedrības *Balta* pārstāvis:

– Melnais ledus ir bīstamāks par pirmo sniegu, jo grūti pamanāms un bieži kļūst par iemeslu satiksmes negadījumiem. Reizēm mājīgi var šķist, ka ceļš ir tikai slapjš, bet patiesībā to jau klāj plāns ledus. Mūsu pieredzē ir vairāki gadījumi, kad šī iemesla dēļ automašīnas cietušas tik smagās avārijās, ka tās vairs nav atjaunojamas. Lai sevi pasargātu, ikdienā jāievēro piesardzība, kā arī transportlīdzeklis laikus jāsaģatavo ziemai.

Statistika liecina, ka no pērnā novembra līdz šīgada februārim automašīnas slīdēšanas dēļ 42% gadījumu notikusi sadursme ar kokiem, stabiem, sētām, ceļa norobežojuma u.c. objektiem. Vislielākās izmaksas radušās tiem auto vadītājiem, kuru spēkrats pēc saslīdēšanas apgāzies – par vienu šādu gadījumu atlīdzībās vidēji izmaksāts vairāk nekā 6000 eiro.

TEORĒTISKI VISI SAPROT

Modris Vite, *Modra autoskolas* īpašnieks:

– Pats vēl šoruden neesmu to manījis, bet tas var būt neprognozējams un īslaicīgs. Tāpēc nevajadzētu gaidīt tieši 1. decembri, lai uzliktu ziemas riepas. Pie mums laika apstākļi ir krasi mainīgi. Pagājušās nedēļas nogalē temperatūra jau nokrita līdz pieciem grādiem,

automašīnām no rītiem logi apledojuši – tas ir laiks, kad jādomā par riepu maiņu. Dažkārt kāds varbūt nodomā: „Nu, kas tur – vienu vai divas dienas ir auksti, pēc tam atkal būs silti un sausi, nav jēgas pārcensties.” Tas ir maldīgi. Rudeņos jau laikus jāpielāgojas slidenām brauktuvē. Auksti vai silti, sausa vai slapja brauktuve – jebkurā gadījumā jābrauc uzmanīgi.

Nupat mums bija nodarbības tieši par braukšanu slidenos laika apstākļos. Teorētiski jau visi kursanti saprata, kā jārikojas. Var gadīties, ka praksē nostrādā instinkts. Atšķirībā no sniegotiem un apledojušiem ceļiem ziemā, kas ir acīmredzami, melnā ledus apstākļos cilvēki aizdomājas, brauc pārāk ātri, strauji bremzē. Automobiļi ar modernām pretslīdes ierīcēm, ziemas riepas ar radzes simtprocentīgi no nelaiemes neglābs, ja netiks ievēroti arī citi satiksmes noteikumi atbilstoši laika apstākļiem, ceļa segumam, transporta kustības intensitātei. Tāpēc ziemas braukšanai jāģatavojas jau tagad.

JĀPĀRPROGRAMMĒ DOMĀŠANA

Gunārs Gutlands, autoservisa *Gutlands* īpašnieks, pieredzējis autosportists:

– Vairāk nekā pusgadsimtu esmu braucis ar visdažādākajām automašīnām. Bija laiki, kad ar tām riepām bija trakums – nevarēja dabūt. Dažai mašīnai tās bija

pilnīgi plikas, bet ledus uz ceļa – tāpat kā tagad ziemās un pat biežāk. Mans dēls aizgāja bojā autoavārijā pirms 20 gadiem: divas riepas nomainīja, pārējās uz laiku atlika.

Taču ar tiem laikiem nevajag salīdzināt. Tagad var nopirkt labas riepas ar izciliem protektoriem, radzēm. Vajag uz ziemas sezonu pāriet laikus, kalendārā neskatoties. Nezinu, kāpēc daži par to iedomājas tikai pēc nelaiemes. Visbiežāk tās notiek, kad ir pirmais ledus un visi vēl nav sagatavojušies – nez par ko aizdomājušies un pēc pieraduma brauc kā vasarā. Šobrīd likums vēl neprasa ziemas riepas uzlikt obligāti, bet arī neaizliedz to darīt. Slidena brauktuve ir viens moments, kas garākā vai īsākā ceļā var gadīties kaut uz mirkli. Bet paslīdēšanai pietiek ar pārdesmit metriem un nepārdomātu rīcību. Mums laika apstākļi ļoti mainīgi: Kuldīgā sniega nav, uz Snēpeles pusi tepat pie Upīskalna – bieza kārtā.

Viena lieta ir vienkārši nomainīt riepas, otra – pārprogrammēt domāšanu. Kādreiz bija izteiktāks riepu drudzis: tiklīdz uzsnīga, tā piebrauca pilns serviss mainīt ritenus. Tagad tas notiek mērenāk. Lielākā daļa tomēr sākusi domāt uz priekšu un par savu drošību, ne tikai par to, lai policija neaptur un nesoda.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai šogad paspējāt izbaudīt zelta rudeni? Kurp dodaties to aplūkot?

Sarmīte, kabilniece:

– Laukos dzīvojot, to redz katru dienu. Ainavas vērot apkārt nebraukāju – ko nu bezdarbnieks var atļauties. Pietiek ar to, kas apkārt: kļavas, ozoli. Lapas sabirst kā palags. Vēl tās negrābju, jāgaida, kad nobirs visas.

Mārtiņš, pagaidām bez darba:

– Kuldīgā zelta rudens šogad ļoti skaists, nekur nav jābrauc. Dzīvoju pilsētā, pagalmā koku pietiek. Līdz Ventai gan vēl neesmu aizgājis, bet esmu dzirdējis, ka esot ļoti skaisti. Rudens ir labs, bet mans mīļākais gadalaiks ir ziema.

Inta, mājsaimniece:

– Tik, cik rudzu Kuldīgā, tik arī ir. Nav bijusi izdevība kaut kur doties. Ir gribēts šajā laikā aizbraukt uz Siguldu, bet nav iznācis. Citugad esmu braukusi pie jūras. Man rudens ļoti patīk – līdz Ventai katru dienu eju papriecāties. Staigāju arī pa parkiem. Manā sētā krāsainas kļavu lapas sabirušas kā sega – skaisti!

Mārtiņš, mācās 7. klasē:

– Šogad ir īsts zelta rudens, redzu to kokos. Tā nav bijis, ka vecāki aicinātu kaut kur aizbraukt, lai skatītos krāsainās lapas, bet labprāt to darītu. Man pat būtu vienalga, kur, jo rudens krāsas man ļoti patīk.

Edijs, strādā autorezerves daļu noliktavā Rīgā:

– Esmu par krāsainiem kokiem priecājies Siguldā, Kuldīgā. Tas rada labas emocijas pirms tumšā un pelēkā laika. Darba dēļ iznāk visur braukāt. Šogad zelta rudens ir īpaši skaists, bet visskaistākie skati ir pa ceļam no Rīgas uz Kuldīgu.

Inese, kasiera Kuldīgas autoostā:

– Man labāk patīk vasara. To izdevās pabaudīt Rumānijā. Priecājos arī par rudeni, un šis ir īpaši skaists. Skaisti ir visur, bet tādos rudeņos gribas braukt uz Siguldu.

Inguna Spulniece, Lāsmas Reimanes foto

Piektie ir gudrāki par lapsēnu Guni

Spēlēt šļūteņu boulingu un uzvilkt mugurā ugunsdzēsēja tērpu – tas Kuldīgas novada 5. klašu audzēkņiem konkursā *Vai esi gudrāks par lapsēnu Guni?* licies visaizraujošākais.

KĀRDINOŠĀ BALVA

Konkursu rīkoja Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kurzemes reģiona brigāde kopā ar pašvaldības izglītības nodaļu. Sacentās 23 komandas, katrā pa trim skolēniem. Lai kāds būtu vietu sadalījums, visu jauniešu ieguvums ir gan padziļinātas zināšanas par ugunsdrošību, gan rīkotāju sagādātais pārsteigums – dziedošā ugunsdzēsēja Jāņa Buķeļa uzstāšanās. Bet uzvarētājiem bērnu un jauniešu centrs (BJC) sagādājis kārdinošu balvu – braucieni uz Ugunsdzēsības muzeju Rīgā.

ZINĀŠANAS UN VEIKLĪBA

„Konkurss notika divās daļās: jāsagatavo mājasdarbs – plakāts par drošību ziemā, otrā daļa – visām komandām jāiziet 12 kontrolpunkti Kuldīgas ugunsdzēsēju ēkā,” stāsta VUGD preventīvas un sabiedrības informēšanas nodaļas vecākā speciāliste Anete Strazdiņa. „Jautājumi bija visdažādākie: jāzina ugunsdzēsēju dienesta pakāpes, tas, cik sver ekipējums, kas jāsaņem dispečeram, piezvanot uz 112. Zināšanas pārbaudītas pamatīgi, bet bija arī veiklības uzdevumi – *ugunsdzēsēju boulinga* un ekipējuma uzvilšana uz laiku.” Notika arī Valsts policijas lekcija par drošību.

Konkursā *Vai esi gudrāks par lapsēnu Guni?* piedalījās gandrīz 70 piektnieku no Kuldīgas novada.

VISLABĀK PATICIS EKIPĒJUMS

No Ēdoles atbraukusi visa klase – divas komandas. Skolotāja Aiga Ciekale atklāj, ka norādes par to, kas konkursā būs jāzina, ietvertas jau nolikumā: „Informāciju varēja meklēt Ugunsdzēsības likumā un dienesta mājaslapā. Kas nu kuram no tā visa šķita svarīgs.” Zināšanas par drošību iekļautas daudzos mācību priekšmetos: „Es mācu vizuālo mākslu, mājturību un informātiku. Tikko ņemam rokās šķēres, runājam par drošību, tikko strādājam virtuvē, tiek atgādāts par ugunsdrošību. Mēs, skolotāji, esam atbildīgi par to, kas skolā notiek. Tāpēc labāk atgādāt vēlreiz un vēlreiz. Cits jautājums – vai bērni to sadzird.” Piedalīties konkursā

skolēni nav bijuši jāmudina – pieteikušies paši un labprāt braukuši.

Kādam Kuldīgas 2. vidusskolas komandai vislabāk paticis kontrolpunkts, kurā ātri jāuzvelk ugunsdzēsēja tērps.

Tas tāpat kā *šļūteņu boulinga* licies aizraujoši arī vienai Kabiles komandai. „Visas atbildes uz jautājumiem nezinām, bet mēģinām izdomāt,” skaidro skolēni. Interesanti bijis arī pēc nozīmības salikt visas dienesta pakāpes. Tā kā komandā ir jaunsargs, izpratne par šo uzdevumu bijusi. Pirms konkursa skolēni lasījuši ugunsdzēsības noteikumus: „Nemaz tik garlaicīgi tie nav. Ja būtu ilustrācijas, būtu vēl labāk.”

Iveta Grīniņa, Lailas Liepiņas foto

Kā pārsteigums sarūpēta dziedošā ugunsdzēsēja Jāņa Buķeļa uzstāšanās.

REZULTĀTI

1. Kuldīgas Centra vidusskolas komanda *Trīs sērkokcīpi*.
2. Kuldīgas Alternatīvās sākumskolas komanda *Alternatīvais trijnieks*.
3. Kuldīgas pamatskolas *Superdzēsēji*. Viņi ieguva arī VUGD simpātiju balvu par labāko mājasdarbu.

Laikraksta *Kurzemnieks* simpātiju balva – trīs termokrūzes – tika Vārmes pamatskolas komandai *Ugunigie*.

Valsts policijas balva – Turlavas pamatskolas *Turgunīņiem*.

BJC un brokastu pārslu uzņēmuma *Milzu!* simpātiju balva – Laidu pamatskolas *Lieliskajam trijniekam* un Kuldīgas Centra vidusskolas *Guntiņai ugunīņai*.

Cik būs jāmaksā par baseinu?

Jaunais peldbaseins Kuldīgā tiks atvērts novembrī, un līdz tam domei jāizlemj, cik iedzīvotājiem maksās peldēšana, SPA zona un sāls istaba.

Sporta skolas direktors, deputāts Agris Kimbors finanšu komitejā kolēģus iepazīstināja arī ar citu skolas pakalpojumu cenu. Viņa aprēķinātā esot pašizmaksa, jo baseins pieder sporta skolai, bet izglītības iestāde nedrīkst pelnīt. Dome ir tiesīga dažādām iedzīvotāju grupām piešķirt atlaides, bet cenu mainīt nedrīkst.

Deputāti iebilda, ka summas tomēr vajadzētu kaut kā noapaļot. Vēl arī jāvienojas par ģimenes atlaidi, par lētākām biļetēm mazāk pieprasītājā laikā, kā arī par to, līdz cik gadiem bērni varētu baseinu apmeklēt bez maksas. Domes priekšsēde Inga Bērziņa atzina: „Šis ir sākuma komplekts. Kad baseins sāks darbu, varēsīm lemt arī par citām atlaidēm.”

Sporta skolas maksas pakalpojumu cena (pašizmaksa)

/Īstās cenas tiks apstiprinātas domes sēdē 26. oktobrī./

- Baseins pieaugušajiem – 3,39 eiro stundā (skolēniem, studentiem, pensionāriem – 50% atlaide).
- SPA zona (pirtis, džakuzi) – 6,53 eiro stundā.
- Pusstunda sāls istabā – 2,34 eiro.
- Abonements baseinā, SPA zonā (desmit reizes pa stundai) – ar 30% atlaidei.
- Viena baseina celiņa īre – 28 eiro stundā.
- Naktsmītne sporta skolas viesnīcā – 10,12 eiro diennaktī, novadā deklarētajiem skolēniem, kuri mācās Kuldīgā, – 8 eiro mēnesī, pārējiem skolēniem – 36 eiro mēnesī.

Inguna Spuleniece

MEDIĶI INFORMĒ

KLUSĀKA NEDĒĻA

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 13. līdz 19. oktobrim Kuldīgā, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 74 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 29 cilvēki, no tiem trīs bērni. Astoņi vīrieši bijuši alkohola reibumā. Nedēļas laikā bijušas divas krimināltraumas, abas Kuldīgā, cietuši divi iereibuši vīrieši, viņi nogādāti ārstniecības iestādē. 23 gadus vecs vīrietis un 33 gadus veca sieviete cietuši, vieglajai automašīnai nobraucot no ceļa. Abi atteikušies doties uz slimnīcu.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Degpunktā – tūrisms un viesmīlība

Šodien un rīt Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā (KTTT) notiek seminārs par tūrisma un viesmīlības pakalpojumu ilgtspēju.

Šodienas tēmas – kulinārā mantojuma nozīme tūrisma veicināšanā, tūrisma un ēdināšanas sinerģija, MICE* – pasākumu tūrisms Latvijā, viesmīlības un tūrisma tendences Kurzemē utt. Būs izbraukums uz Apriķu muižu

un *Pilsberģu krogu* Jūrkalnē. Rītdienas tēmas – nišu tūrisms, dārzu tūrisms, naktsmītņu rezervācijas tīkla *Airbnb* pieredze. Pasākums veltīts ANO Starptautiskajam tūrisma gadam.

Vienlaikus no 11.40 notiek konsultatīvās padomes *Izglītība visiem* diskusija par profesionālās izglītības iestāžu un uzņēmēju sadarbību. Uzstāsies UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas

ģenerālsēkretāre Baiba Moļņika, Izglītības un zinātnes ministrijas vecākā eksperte profesionālajā izglītībā Ilze Buligina, KTTT direktore Dace Cine.

* MICE – angl. *Meeting, Incentive travel, Conferences, Exhibitions* (darījumu ceļojumi, motivējošais tūrisms, konferences, komercizstādes) jeb darījumtūrisms

Daiga Bitiniece

Kaimiņos – ārkārtas situācija

Izsludināt lauksaimniecībā ārkārtas situāciju pagājušonedēļ ārkārtas sēdē vienojušies Ventspils novada deputāti.

Saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra datiem oktobra 1. dekādē nokrišņu daudzums Ances pagasta Vičakos sasniedzis 123 milimetrus, un tas divreiz pārsniedzis mēneša normu jeb ir 460% no 1. dekādes normas. Pilnīgi vai daļēji appludināta liela lauksaimniecības zemes platība. Ventspils novada pašvaldībā saņemti iesniegumi izsludināt ārkārtas situāciju. Kā liecina apkopotā informācija, no gandrīz 50 000 ha lauksaimniecības zemes plūdi skāruši lielāko daļu. Deputāti lūdz Ministru kabinetu izsludināt ārkārtas situāciju Ventspils novadā, paredzot, ka šāda režīma darbības ietekme uz lauksaimniecības uzņēmumiem ilgst vismaz 12 mēnešus, kā arī finansiāli atbalstīt novada uzņēmējus un iedzīvotājus, lai daļēji atlīdzinātu zaudējumus, kas radušies ilgstošas zemes applūšanas dēļ.

NUMURA CITĀTS

„Viss uzlabojies kopš tā laika, kad Kuldīgā sāka likt bruģi. Lidzēja vieta vai bruģis ar šķautnēm – to ar pēdām jūt. Šķeltais akmens kaitīgs meitenēm ar augstiem papēžiem. Man tas pat ir kā orientieris – zinu, kur atrodos,” saka Jānis Griķītis, kuldīdznieks ar redzes problēmām.

Kabilnieki uzklausa, kā dzīvot labāk

Lai skaidrotu pašvaldības reformu un atbildētu uz iedzīvotājiem svarīgiem jautājumiem, pagājušonedēļ uz Kabilu devās Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, izpilddirektore vietniece Agnese Buka, kā arī Vārmes pārvaldes vadītāja Lelde Ose, kurai bija uzdots kaimiņpagastu pieskatīt līdz jauna pārvaldnieka iecelšanai.

DAUDZ IZDARĪTS

Kabile ir viens no pagastiem, kurus reforma skārusi vairāk, jo mainīta pārvaldes vadība – Tālvilža Bergmaņa vietā uz trīs mēnešu pārbaudes laiku tikko iecelta Elīna Ose no Vārmes. I.Bērziņa jau sākumā uzsvēra, ka ar bijušo pārvaldnieku sadarbība bijusi laba, viņš pagastā izdarījis daudz laba un nav aizdzīts prom no amata, bet pats esot devis vietu kādam jaunākam. T.Bergmanis uz sapulci gan nebija atnācis. Jauna vadītāja izvēle bija viens no svarīgākajiem jautājumiem, par to iepriekš jautāts arī rakstiski.

TAGAD BŪS VIETĒJĀ

I.Bērziņa uzskata: nebūtu labi tik plašā auditorijā iztirzāt personālijas un to, kāpēc no 14 pretendentiem izvēlēta tieši E.Ose. „Neskaitījām punktus un nelikām atzīmes. Katrs komisijas pārstāvis lēmumu pieņēma pēc saviem kritērijiem. Man nebija tik svarīga kandidāta izglītība, jo visu var iemācīties, ja ir spējas un vēlme ieguldīt darbu pagasta attīstībā,” tā domes priekšsēde. E.Ose līdz šim dzīvojusi Vārmē, tur pārvaldē strādājusi par sekretāri, bet tagad ar ģimeni pārcēlusies uz Kabilu. „Ceru, ka pieņemsiet un ka sastrādāsimies. Gaidīšu jebkuru jautājumu, sūdzību vai ierosinājumu,” viņa teica.

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa Kabilu iedzīvotājus iepazīstina ar jauno pagasta pārvaldes vadītāju Elīnu Osi.

STRĀDĀS TAUPĪGĀK

Tāpat kā citos pagastos, arī Kabilē nedaudz samazināts darbinieku skaits, un par grāmatvedību, informācijas tehnoloģijām, kā arī ceļu un transportu centralizēti atbild novada dome. A.Buka piebilda, ka, vairākus mēnešus apbraukājot un izpētot pagastus, secināts – jādzīvo taupīgāk: „Ir tādi pagasti, kas platības un iedzīvotāju ziņā ļoti līdzīgi, bet pārvaldē strādājošo skaits krasi

atšķiras. Tas liecina, ka, saimnieciski strādājot, to pašu darbu var tikpat labi izdarīt mazāk cilvēku.

Protams, vēsturiski veidojušās ekonomiskas un kultūras atšķirības, un mēs domājam tādā virzienā, lai to neizjauktu, bet optimizētu. Lai naudu ietaupītu un ieguldītu visu iedzīvotāju labā, piemēram, par ietaupīto uzbūvējot jaunu celiņu, sakārtojot laukumu.”

UGUNSDZĒSĒJIEM JĀBŪT

Iedzīvotāji prasīja, kas notiks ar vietējo ugunsdzēsēju depo. Pēc domes priekšsēdes teiktā, pieredze rādot, ka tas pagastā noteikti vajadzīgs un jādara viss, lai būtu arī turpmāk: jāremontē dzēsēju mašīna, jo jaunu nopirkt diez vai varēs, jāiziet tehniskā apskate, iespējams, jāatjauno brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība, kas var iegūt finansējumu. Savu atbalstu solījusi arī valdība. L.Ose dalījās

Vārmes pieredzē, kur esot tikpat veca mašīna bez tehniskās apskates, bet ļoti nodēvēta, jo ugunsneļaimes nevar prognozēt. Pavasarī degusi kāda saimniecības ēka, un, ja nebūtu vietējo glābēju, līdz brīdim, kamēr atbrauc dzēsēji no Kuldīgas, sekas būtu daudz briesmīgākas.

JAUTĀ PAR DZĪVOKĻIEM

Kāds vīrs jautāja, kā tiek piešķirti dzīvokļi. Mājā, kurā viņš dzīvo, jau labu laiku tie ir arī brīvi, it kā pieteikušies īrnieki, bet lēmuma nav. Tuvojas ziema, māja jāapsilda pašiem, tāpēc svarīgs ikviens iemītnieks. I.Bērziņa atbildēja, ka dzīvokļu lietas tiek kārtotas pēc pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kas izveidoti saskaņā ar likumu. Konkrētāk varēsot pateikt vēlāk un individuāli.

PAR POLITIKU NEGRIB RUNĀT

Vēl kabilnieki interesējās par ceļiem, apkuri skolā, autobusiem, pārrunāja laika apstākļus rudenī, kultūras norises.

Novada domes deputāta Ērika Pucena un rendenieka Ģirta Zvirbuļa jautājumus par Snēpeles skolas likvidēšanu un vēlēšanu programmās solīto I.Bērziņa atlika, jo politiskām diskusijām neesot īstais laiks un vieta.

Dainas Tāfelbergas
teksts un foto

Ričards Brensons + māte Terēze

Latvijā ir ap 150 sociālo uzņēmumu. To apgrozījums gadā – gandrīz septiņi miljoni eiro.

„Sociālajā uzņēmumā veiksmīgs būs tas, kurš spēs apvienot Ričarda Brensona un mātes Terēzes domāšanu,” tā seminārā biedrībām atzina Madara Ūlande no Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācijas (LSUA).

Kuldīgā seminārs *Sociālā uzņēmējdarbība: kas tas ir un vai man tas der?* pulcēja teju 40 interesentu. M.Ūlande skaidroja šādu uzņēmumu darbību, minēja spilgtākos piemērus, informēja, kā iegūt grantu. Viņa priecājās, ka 12. oktobrī beidzot pieņemts Sociālās uzņēmējdarbības likums – tā Latvija kļuvusi par vienu no retajām valstīm, kur tāds darbosies. Spēkā tas stāsies aprīlī.

Pieredzē dalījās biedrība *Karosta Kids*, kas Liepājas Karostā darbojas ar bērniem, bet sociālajai uzņēmējdarbībai nodibinājusi SIA *Tanyta*. SIA *Ideju bode* Liepājā veikalā populārizē vietējos māksliniekus, bet nu tai ir arī kafejnīca ar veselīgiem ēdieniem. Šīs nozares aizsācēji Latvijā – biedrība *Otra elpa* – Rīgā divos veikalos un Liepājā vienā pārdod

priekšmetus, kuriem dots otrs mūžs.

KAM TAS VAJADZĪGS?

M.Ūlande: „Ja šādas uzņēmējdarbības nolūks ir nevis pelnīt, bet mazināt sociālas problēmas, var rasties jautājums, kāpēc to nedara valsts, kam maksājam nodokļus, turīgi biznesmeņi, biedrības vai labdarības iestādes. Kā zinām, arī šie vaļi bieži netiek galā ar visām sociālajām problēmām, pasaule kļūst sarežģītāka, viena metode visiem neder, un vajadzīgi jauni spēlētāji. Tie ir sociālie uzņēmēji.

Valsts un pašvaldības uz dažām krīzes lietām reaģē smagnēji, bet privātais sektors var ātri pārorganizēties un izdomāt izeju. Tas nav plāksteris katrai reizei, kad sāp, bet cilvēks, kurš mēģina pārveidot sistēmu. Tie ir talantīgi, gudri uzņēmēji. Viņi nav par sociālajiem uzņēmējiem kļuvuši tādēļ, ka biznes nav izdevies. Viņu rīcība ir apzināta, turklāt viņi Latvijas vārdu nes pasaulē.”

Sociālā uzņēmuma mērķgrupa var būt bērni un jaunieši, cilvēki pēc ieslodzījuma, invalīdi u.c.

Mērķis var būt arī plašāks: vides, kultūrvēstures mantojuma aizsardzība, citas sfēras, kas interesē plašāku loku. Šāds uzņēmums var darīt jebko, kas atļauts ar likumu: zāgēt kokus, konsultēt, ražot svecas, šūt apģērbu u.c.

LIKUMS UN ATBALSTS

Līdz šim sociālos uzņēmumus varēja dibināt biedrības un nodibinājumi vai SIA, individuālie komersanti un akciju sabiedrības. Pēc likuma stāšanās spēkā biedrības to nedrīkstēs. Atbalstu var iegūt no Eiropas fondiem, pašvaldības un investoriem. Līdz 200 000 eiro var saņemt Eiropas Sociālā fonda programmā, ko koordinē Labklājības ministrija un finanšu institūcija *Altum*: „Vispirms jānododas uz ministriju, kas palīdzēs noteikt, vai SIA vai biedrība atbilst mērķim, pēc tam ar biznesa plānu pie *Altum*.”

Atbalstu var saņemt Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras biznesa inkubatoros, kur ar idejām palīdzēs sociālās uzņēmējdarbības vēstnieki. Konsultē arī LSUA.

Kas ir sociālā uzņēmējdarbība?

„Tā ir tāda preču ražošana un pakalpojumu sniegšana, kuras mērķis ir mazināt kādu sabiedrisku problēmu – peļņa ir pakārtota. Tas nenozīmē darīt brīvprātīgā darbu – uzņēmējs algo darbiniekus, samaksā arī sev, pārdod preces par atbilstošu cenu, mērķi to nesamazinot. Vienīgā atšķirība: sociālais uzņēmējs peļņu neizmanto dividendēs, bet iegulda attīstībā vai sociālo problēmu risinājumos. Tas nāk ar jaunu redzējumu un spēji izveidot tādu mehānismu, kas ir arī finansiāli izdevīgs.”

- Sociālie uzņēmēji pievēršas tām problēmām, kuras citi nerisina.
- Tie stāv pirmajās līnijās saskarsmē ar tiem, kuriem klājas visgrūtāk.
- Problēmu mazināšanā viņi iesaista plašu cilvēku loku.
- Viņi spēji to risināt ātrāk, lētāk, efektīvāk.

SOCIĀLIE UZŅĒMUMI

PASAUĻĒ

• Igaunijas uzņēmums *Mondo* Āfrikā. Uzņēmējs dod darbu Ganas sievietēm, kuras darina labus auduma grozus, ceļot pašapziņu un nopelnot iztiku. Darinājumi Eiropā pieprasīti. Trešajās valstīs nevajag ieguldīt milzu naudu, bet gan radīt darba vietas.

• Pavārs Džeimijns Olivērs Lielbritānijā radījis restorānu tīklu. Darbā tiek pieņemti jauni puīši, kuri vai jau bijuši uz noziedzīga ceļa, vai ir riska grupā. Viņi var mācīties no pasaules klases pavāriem.

LATVIJĀ

• Zinātkāres centri *Zinoo* Rīgā, Daugavpilī, Cēsis un Liepājā. Mērķis ir mācīt bērnus, bet uzņēmums pelna ar bijetēm.

• Kaņepes kultūras centrs Rīgā. Komerčiālā puse – telpu noma, bārs, nekomerčiālā – pasākumu rīkošana un nolaidu telpu remonts, visa kvartāla attīstība.

• *Owa Fashion* Rīgā. Uzņēmums, ko izveidojusi jauna sieviete invalīde, šuj un apglezno kleitas. Darbā tiek pieņemti cilvēki ar invaliditāti, pirmspensijas un pensijas vecumā.

• Lienes Šomasas bērnu un jauniešu studija. Vecāki, kuri par mācībām var samaksāt, nosedz rēķinu arī tiem talantīgajiem bērniem, kuru ģimenēm tam pietrūkst.

Inguna Spuleniece

Dzelzceļa iela.

Bez sliedēm, bet ar profesijas svētkiem

Dzelzceļa ielas simboli: bērzs un Pēterītis no Kuldīgas katoļu draudzes, kurš pats gan te nedzīvo, bet pa to regulāri brauc uz savām mājām.

Dzelzceļa iela Putnudārzā savu vārdu noturējusi pie visām varām. Vietējie zina teikt, ka pirmās Latvijas brīvvalsts laikā te domāts būvēt dzelzceļu uz Stendi. Tagad tā ir viena no artērijām uz daudzām mazākām šķērsielām. Šomēnes Kuldīgas Mākslas namā skatāma Kurzemnieka fotogrāfa Aivara Vētrāja izstāde *Dzelzceļa ielas impresijas*.

Plavas – kā atgādinājums par pusgadsimtu senu vēsturi.

Laipni ļaudis un sentimentālas atmiņas

Kāpēc tieši šī iela izpelnījies nonākt Aivara Vētrāja fotoobjektīvā un izstādē? Kuldīgā taču ir daudz laiku lokus pārdzīvojušu vietu, kurās mīt interesanti cilvēki?

„Man tur dzīvo vairāki klasesbiedri, pats no 2. vidusskolas esmu pēc bulciņām skrējis uz konditorejas ceļu – tādas sentimentālas atmiņas,” atbild izstādes autors.

„Šī retrospekcija ir kā bērns – deviņus mēnešus briedināts un gaidīts līdz dzemdībām. Ļoti raibi man tur gāja. *Kurzemnieka* fotogrāfa gaitās esmu daudz piedzīvojis, bieži gadījies tā, ka durvis vaļā never vai aizcērt deguna priekšā. Dzelzceļa ielā visi bija laipni. Dažs gan palūdza pienākt citreiz, kad māja būs pabeigta. Paņēma tālruņa numuru, teicās piezvanīt. Vēl gaidu.”

Izstādē redzamas 30 no 80 bildēm. Pirmās izvēlējis pats autors, tad ar savu aci pārskrēja izstāžu zāles boss Uldis Pētersons, pēc tam bija vēl viena komisija. „Man pašam tagad liekas, ka izvēle pareizā.”

Beidzot pienācis brīdis, kad dēls var fotografēt tēvu: Aivars un Indars Vētrāji.

Ināra Kalnmalē ļoti gaidījusi Aivara Vētrāja fotoizstādi par Dzelzceļa ielu. No viņas mājas uzmanību izpelnījies jauks suņuks pie uzraksta: „Nikns suns – nolaizīs līdz nāvei!” Mīlulis diemžēl nesen aizgājis uz citiem medību laukiem, tāpēc Ināra priecājas, ka fotogrāfs to iemūžinājis un bilde izlikta tik skaistā izstādē.

No Latgales uz bagāto Kurzemi

10. namā Dzelzceļa un Plostu ielas stūrī tēva celtā namā dzīvo Bernardas Meikšāns ar mammu Janīnu un sievu Ināru Kalnmali.

1959. gadā, kad Boņukam (tā iesaukuši deju kolektīvā *Kuldīgas seniori*, jo otrais vārds ir Boļeslavs un viņš ir arī Boļeslava dēls) bija 11 gadu, vecāki ar diviem dēliem no Latgales *izsūtīti* uz Kurzemi, kur labāka zeme un kolhoziem vajadzējis čaklus strādniekus. Tiesa, Meikšānu ģimene apmetusies pilsētā, ne laukos. Vieta Putnudārzā izvēlēta tāpēc, ka pāri ielai uzcelta maizes ceptuve (vēlāk slavenais kulinārijas un konditorejas cehs), bet tēvs bijis beķeris. Vēlāk gan pārgājis darbā kokapstrādes fabrikā *Vulkāns*, jo tad varējuši dabūt būvmateriālus. Māja celta no ķieģeļiem, Boļeslavs mūrēšanā nav piedalījies, taču javu maisīt abiem ar lielo brāli tēvs atļāvis.

PLOSTOTĀJI NO KAIMIŅIEM

„Toreiz te bija gandrīz tikai plavas un dažas mājas,” atceras tagadējais saimnieks. „Apbūve sākās 60. gados. Būvēja tie, kuri negribēja dzīvot daudzdzīvokļu namā. Man arī tādā kopmītnē nepatīktu. Brālīš jau sen gāja bojā avārijā. Tā saimniecību no tēva pārņēmu es.”

Nav slikti dzīvot uz stūra. Nezinu, kāpēc perpendikulārā iela nosaukta par Plostu ielu. Iespējams, labi bija domāts, varbūt saistībā ar Ventu, jo tā atrodas netālu un kādreiz tur ar

Janīnai Meikšānei rit 97. mūža gads, viņa joprojām ir čaka rokdarbniece un ik dienu, kā ierasts kopš bērnības, lūdz Dievu pēc senas lūgšanu grāmatiņas.

plostiem pludināti baļķi. Bet tagad mēs to pārdēvējam par dzērāju ielu, jo reiz viens vīrs jautāja, kur tā iela, pa kuru dzērāji staigā. Taisnība divējāda: no plostiem radies vārds *plostošana*, kas saistās ar dzeršanu, turklāt Putnudārzā veči bieži pa šo ielu nāk uz veikalu pēc *aliņa*.”

AR DIEVA VĀRDU

Šajā mājā izaudzis Bernarda dēls no pirmās sievas un divas meitas no otrās. Kad notikusi ugunsnelaime, bijis viens, palīgā

nākusi Ināra, ar kuru gadiem kopā dejots vienā kolektīvā. Gluži viens Bernardas tobrīd tomēr nebija, jo dzīvoja kopā ar mammu, kurai tagad jau 97 gadi, bet viņa joprojām mundra. Vēl pirms gadiem trim malku sētā skaldījusi. Garāmgājēji aizrādījuši, vai tad dēls spēka gados pats to nevar darīt. Sparīgā latgaliete atraukusi: „Man pašai vajag *fizkulturu!*”

Malku mamma vairs neskaldā, bet tāpat vien šiverē pa māju un lielāko dienas daļu ņemas ar rokdarbiem: ada, tamborē.

„Katru dienu sāku un beidzu ar Dieva vārdiem – kā no mazām dienām. Arī pa vidu palasos veco lūgšanu grāmatiņu. Bez tā nevar ne dzīvot, ne strādāt. Nekad neesmu lamājusies vai sliktu kādam teikusi – tikai labu domājuši,” saka sirmā māmuļa.

Daina Tāfelberga, Lailas Liepiņas, Aivara Vētrāja un autores foto

Lappuse tapusi sadarbībā ar Kuldīgas novada pašvaldību.

1959. gadā Bernardam Meikšānam bija 11, kad vecāki no Latgales pārcēlās uz dzīvi Kurzemē un uzbūvēja māju Dzelzceļa un Plostu ielas krustojumā.

Kuldīga - pilsēta ar īpašām vajadzībām un iespējām

Labiekārtojot Kuldīgas vēsturisko centru, iepriekšējos gados daudz šķepu un pat akmeņu laužts, meklējot veidus, kā vecpilsētā labi justies ikvienam, arī tiem, kuriem ir veselības problēmas. Kāds ir daudzo sarunu rezultāts, kā pasaulē augstu novērtētās nostādnes praktiski ienāk mūsu visu ikdienā?

PAŅĒMIENS IR, BET DĀRGS

„Kuldīga ir pasakaina, ļoti īpaša pilsēta un pieejamības ziņā nav tas sliktākais piemērs – pēdējos gados tās uzlabošanā darīts daudz,” saka invalīdu un viņu draugu apvienības *Apeiron*s eksperts **Aigars Bolis**, kurš pārvietojas ratiņkrēslā. Kuldīgā grūtības sākušās, kad izlemts vairākas ielas izlikt ar škelto bruģi: „Aiz tā ķeras ratu riteņi – tie tiek plēsti. Lielākā problēma ratiņkrēslam ir mazie priekšējie riteņi, kas iekeras visās grumbās. Cilvēks krēslā tad var krist uz priekšu ar visu svaru, uzkrīst kājām un gūt traumas. Vēlāk gan Kuldīgā ar akmeņiem plātnēm situācija daudzviet tika labota.”

Braucieni riteņkrēslā pa škelto bruģi var atvieglot papildu riteņi: „Ratiem tiek pievienots piektais riteņis – tad krēslu var savērt uz aizmuguri, priekšpusi pacelt augstāk, un rati iet pāri visām grumbām – pat vēsturiskajam bruģim Rīgas Doma laukumā. Tomēr komplekts maksā ap 500 eiro. Valsts iepirkumā šis aprīkojums nav iekļauts, un ziemā šī politika valstī ir ļoti neelastīga. Esmu mācījies Zviedrijā un Somijā un redzējis, kā tur škeltais akmeņi bruģis iekļāts nesalīdzināmi labāk. Ar standartu ratiņkrēslam var braukt ērti. Laikam visi meistari, kuri to prot, aizbraukuši uz turieni,” nosaka A. Bolis.

Kuldīgā viņam dzīvo radī, un, te ciemodamies, Aigars labprāt pastaigājas pa pilsētu, taču ir ļoti maz vietu, kurās ar ratiņkrēslu var iekļūt: kafējnicas, tualetes. „Jā, viss ir skaisti, arī segums nu uzlabots, bet ar iekļūšanu ēkās ir problēma.” Kā ļoti pozitīvu piemēru viņš min pacēlāju pie vecā rātsnama: „Par to stāstām visai Latvijai. Apzināmies, ka tas nav lētākais variants, bet vēsturiskajā vidē – fantastisks!”

Eksperts iesaka Kuldīgā tāpat kā savulaik Cēsīs pašvaldībā pieņemt darbā vides pieejamības ekspertu – šajā ziņā daudz kas uzreiz uzlabojies.

GRĒKS ŽĒLOTIES, BET VĒL VAR PIESTRĀDĀT

„Kuldīgas pusmaratonā kopā ar citu pilsētu sportistiem izbraucām distanci, arī pa mazām ieliņām, un daudz nekā sliktā nevaru teikt. Ja vien vietām neizlēktu laukakmeņi bruģis...” secina Genādijs Sičevs, Kuldīgas invalīdu biedrības *Tu vari* vides pieejamības eksperts.

„Vecpilsētā atjaunotās ielas cilvēkiem ratiņkrēslā diezgan labi patīk, tomēr daži uzlabojumi vēl vajadzīgi,” viņš atzīst. Pašvaldības sākotnējai domai par apaļā akmeņi bruģi pretinieki bija daudzi – arī citas sabiedrības grupas, atgādina Genādijs, un škelto akmeņi viņš dēvē par kompromisu, nevis par vislabāko segumu. Ielu restaurācijas sākumā, piemēram, Kalna ielā, betona plāksnes uz ietves liktas ar pārrāvumiem, starp tām – škeltais bruģis, toties nākamo ielu pārbūvē šī kļūda esot ņemta vērā. Nobrauktuves samērā līdzenas, bet grūtāk šķērsot ielas (kā attēlā).

Labi, ka jaunus vai pārbūvējamus pašvaldības objektus biedrības pārstāvji sarunās ar arhitektiem tiek pieaicināti jau tapšanas stadijā: „Muzeja un vecajā rātsnamā pacēlājs uztaisīts superīgi – tik neuzkrītoši salaists kopā ar bruģi, ka pat nepamanījām. Bibliotēkā varam tikt visos stāvos.”

Septembrī gan vēl neesot saprasts, kā ar ratiņkrēslu varēs iekļūt jaunajā baseinā. Tiek gaidīta arī pieeja peldētavai Mārtiņsalā, vēl nav zināms, kā tiks pielāgots kultūras nams. „Ir, pie kā piestrādāt, bet arī daudzi atbraukušie saka: ir diezgan labi. Mēs jau saprotam un vecpilsētā neprasām pandusu pie katras mājas vai ko citu radikālu. Augstākas prasības var izvīzīt jaunām ēkām,” uzskata Genādijs. Ielu un ietvju segums un apmales tagad ir lielāka problēma pilsētas jaunākajā daļā. Par katastrofu viņš sauc vēl nepārbūvēto Jelgavas ielu un izdrupušo, neapgaismoto celiņu uz slimnīcu kalnā Aizputes ielā.

KATRAI VIETAI JĀATROD SAVS VEIDS

Jana Jakobsone, Kuldīgas novada pašvaldības būvvaldes vadītāja, arhitekte

„Vecpilsētas projektos turpināsim radoši meklēt individuālus risinājumus vides pieejamībai,” sola **Jana Jakobsone**.

Diskusijas par šo tēmu attiecas uz Kuldīgas vecpilsētu un uz kultūras pieminekļiem novadā, jo pārējā teritorija šīm prasībām ir pielāgojama un tur tās tiek ievērotas, saka arhitekte. „Ja ir kādas atkāpes, tad būvvalde tās saskaņo, bet situācija tiek rūpīgi izvērtēta.

Par Kuldīgas vecpilsētu bijušas nopietnas diskusijas, konferences, ir vēsturiskās vides izvērtējums, ir soļi, ko darīt, piemēri, kā dara

citviet pasaulē. Mūsu skatījuma pamatā ir Baltijas Arhitektūras centra vadītājas Aivijas Bārdas formulējums – Kuldīga kā pilsēta ar īpašām vajadzībām. Jāsālāgo divas lietas: gan cilvēki ar īpašām vajadzībām, gan pilsēta ar savējām. Manuprāt, mums tas izdodas.”

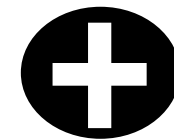
Darbu vispārpieņemtajā veidā ierobežo vecpilsētas īpatnības: „Vispirms tā ir ielu šaurā telpa. Kuldīgā vēsturiski izveidojies noteikts ielu un ietvju platums; jāizvērtē, vai ir lietderīgi ietvi paplašināt un brauktuvi sašaurināt līdz vienai joslai. Ierobežojums, bet vienlaikus unikāla pilsētas vērtība ir seno ēku arhitektūra. Ietvi nevar paaugstināt ēkas grīdas līmenī, kā to dažkārt dara citur. Te ir dažādu laiku ēkas, un grīdas līmenis atšķiras. Arī ēku pamatu stāvoklis, hidroizolācija un citas tehniskas nianšes nosaka to, kāpēc ietve

netiek paaugstināta. Pieejamības metodes ietekmē jau sen Kuldīgā pieņemta ietvju un ielu seguma koncepcija – šo vidi stiprināt ar īstiem materiāliem, saglabājot agrākās ietvju vietas.

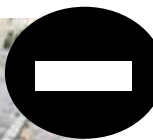
Kuldīgas universālā dizaina koncepciju uztveram kā vērtīgas vadlīnijas, meklējot kompromisu, nevis kā paraugu konkrētai rīcībai. Tajā ir ļoti piemēri, kā tas tiek darīts vēsturiskajās pilsētās citur pasaulē, tiesa, pārsvarā lielpilsētās. Iedvesmojamies no piemēriem arī konferencēs. Pacēlājam pie vecā rātsnama ideja aizgūta no ārvalstu pieredzes. Tas ir piemērs, kā rīkoties tur, kur nevar izveidot iebrauktuvi no pagalma puses. Ir ļoti, ja diskusijās varam pamatoties koncepcijā Kuldīgas ielām un ēkām, bet tiešā veidā to realizēt nevaram. Šajās nostādnēs

ir arī alternatīvas, lai cilvēkiem ar īpašām vajadzībām būtu ērtāk pārvietoties: tas var būt audiogids, piemērotāks ratiņkrēsls, pavadonis utt.

Projektētājiem dodam gan koncepciju, gan vides izvērtējumu. Katra objekta projektā vecpilsētā pieejamības prasības ir obligātas, ieteikumi katrreiz ir citi: vai pacēlājs, vai iebrauktuve no sētas puses, vai vietām tikai zvana poga un pakāpieni, vai arī pacelta ietve. Projektētājs piedāvā savu versiju, būvvalde raugās, lai tā nekontrastētu ar vēsturisko telpu un vienlaikus būtu funkcionāla. Vecpilsētā nevar būt standarta metodes, piemēram, spilgti dzeltenas līnijas, metāla vai betona uzbrauktuves. Plānojam pieejamu vidi visiem, tāpēc jāskatās kompleksi.”

- Nesen atjaunotajās ēkās – domē, muzejā, bibliotēkā, vecajā rātsnamā – ir viss, kas vajadzīgs: pieeja, pacēlājs vai lifts. Pašvaldības policijā pie durvīm zvans, aizmugurē panduss. Attēlā – pie rātsnama ierīce paceļas ar visu bruģi.
- Betona plāksnes uz ietves – tur, kur tās ir vienlaikus, blakus viena otrai.
- Plāksņu platums – pietiekams.
- Lēzenas ietvju nobrauktuves.
- Pilsētas dārzā lielākoties izbraucams.
- Vairums svarīgāko iestāžu ir pieejamas.
- Dažviet pie veikaliem ir zvana poga.
- Pilsētas estrādē pieejama, laba tualete.
- Pārventā lēzenāks celiņš jau šķērsot kanālu un Mārtiņsalā nonākt līdz glābšanas stacijai.

- Izdrupušas ietves vēl nepārbūvētajā Jelgavas ielā (attēlā).
- Tās ietves daļas, kur starp betona plāksnēm ir atstarpes ar škelto bruģi.
- Škeltais akmeņi bruģis vēl ir pieņemams, kamēr jauns, taču ar laiku reljefs kļūst nelīdzens – būtu regulāri jāpielabo.
- Pilsētas dārzā taciņa no Kalna ielas gar kanālu uz Ventas pusi atduras pret kāpnēm – līdz upei tur netiek.
- Pils ielā (no vecā tilta uz muzeju) apgrūtinā kāpums un nelīdzens bruģis – vajadzīga plāksņu josla gar malu.
- Mārtiņsalā nevar tikt līdz pašai peldētavai; lai pa zālienu nokļūtu līdz laipai, kas piedē pie Ventas rumbas, vajadzīgs palīgs.
- Liepājas iela gluda, taču nevienā veikalā iekļūt nevar.
- Kafējnicu vasaras terasēm gandrīz nevienai nav uzbrauktuves – tā taču daudz neprasas.
- Panduss pie pasta ir pārāk stāvs.
- Pašvaldības ēkās Pilsētas laukumā 2 un 4 pieejams tikai 1. stāvs (Mārtiņzālē, Kuldīgas komunālajos pakalpojumos utt. iekļūt nevar).

Aivija Bārda, novadniece, Kuldīgas vides pieejamības koncepcijas rosinātāja, Baltijas Arhitektūras centra un biedrības *Es redzu* vadītāja

UNIVERSĀLAIS DIZAINS – vide, kas iekārtota tā, lai ir pieejama visiem, arī cilvēkiem ar kustību, redzes, dzirdes un garīgajiem traucējumiem.

AR PIETĀTI PRET CIVĒKIEM UN MANTOJUMU

Esmu gandarīta, ka koncepcija izstrādāta un tieši mana dzimtā Kuldīga par to saņēmusi visaugstāko novērtējumu pasaulē. Mazās Kuldīgas vārds starptautiski iemirdzējies ar tik sarežģītu tēmu kā vēsturiskais mantojums un vides pieejamība. Kopš laika, kad sākām par to diskutēt, sabiedrības attieksme daudz mainījies. Priecājos, ka arī invalīdu biedrība *Apeiron*s atradusi iemeslus, par ko Kuldīgā būt apmierinātai. Koncepcija tapa, kad pašvaldība jau bija sākusi vecpilsētu labiekārtot, tāpēc vispirms analizējām kļūdas. Domes vadība, galvenā arhitekte šo analīzi zina, un turpmāk kļūdas neatkārtosies. Ja pacēlājs kaut kur nav pamanāms, tā tam jābūt – delikāti ieprojektētam, nevis acīs krītošam. Pietāte vajadzīga gan pret cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, gan pret gadsimtu mantojumu arhitektūrā. Ļoti gribētu, lai kaut kas no šīs koncepcijas arī tiktu īstenots, jo katram ir tiesības nokļūt tur, kur viņš vēlas. Arī uzņēmējiem jāradā labāks prakses piemēri. Pasaulē ir 10% cilvēku ar īpašām vajadzībām. Un tas ir vienīgi arhitekta un dizainera talanta jautājums, kā radīt gan praktiski lietojamu, gan acīm baudāmu universālā dizaina objektu.

KULDĪGAS UNIVERSĀLĀ DIZAINA KONCEPCIJA
Tā izlasāma būvvaldē, drīzumā arī domes mājaslapā.

2016 – Japānā Zelta balva par pasaulē vislabāko koncepciju; Francijā – Eiropas mēroga balva no starptautiskā fonda *Dizains visiem* (*Design for All*).

2015 – pēc Baltijas Arhitektūras centra un neredzīgo integrācijas biedrības *Es redzu* ierosmes to izstrādājuši eksperti no starptautiskā tīkla *Euro Cities* ar Kuldīgas novada domes atbalstu.

2015 – tā apspriesta Eiropas Kultūras mantojuma dienās Kuldīgā.

2013 – Arhitektūras dienās Kuldīgā starptautiska zinātniski praktiska konference kopā ar cilvēkiem ar invaliditāti.

VĒRTĒ CIVĒKI AR REDZES PROBLĒMĀM

KĀJAS VAIRS NEATDAUZA

Jānis Griķītis, kuldīdznieks: – Mums ar sievu Larisu ir katram savs pavadonis, kopā varam nokļūt visur, un tad jūtos diezgan brīvi. Esmu gājis arī viens ar balto spieķi, bet tad nav droši. Ejam pa Liepājas un Baznīcas ielu, ir būs muzeja, domē, biju bibliotēkā ar savu runājošo datoru pamācīties, kā tikt pie grāmatām. Kādi agrāk bija trotuāri – vai, dieniņ! Galvu varēja nolauzt, pa peļķēm jābrieni Nokāpjot uz ielas vai otrādi, pavadonim vajadzēja teikt, lai ceļam kājas uz augšu. Tagad tur, kur ratiņniekiem līdzenas vietas, arī mums kājas vairs nav jāatdausa. Viss uzlabojies kopš tā laika, kad Kuldīgā sāka likt bruģi. Līdzena vieta vai bruģis ar šķautnēm – to ar pēdām jūt. Škeltais akmeņi kaitīgs meitenēm ar augstiem papēžiem (*smejas*). Man tas pat ir kā orientieris – zinu, kur atrodos. Kur ielas vēl nav pārbūvētas, tur klājas grūti. Problēma ir arī stabi (ceļa zīmes) uz trotuāra – kā pie *Swedbank*, kur bieži nākas ieskriet un to paciest. Lielākā problēma: iziet no mājas Gaismas ielā 7. Gar to iet trotuārs, bet abos galos – plava un dubļi, un tikt līdz ielai sarežģīti.

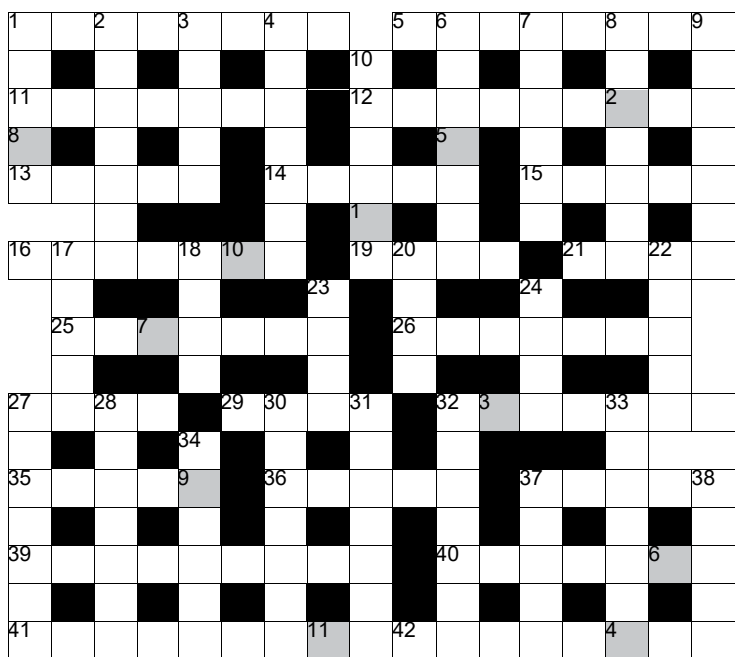
JĀIEMĀCĀS NO GALVAS

Raimonds Pirtnieks, kuldīdznieks: – Visas vietas, kur staigāju, jāiemācās no galvas, un problēmas rodas tad, kad novietojumā kaut kas mainās. Vistrakāk, ja kāds rok bedres un tās nenorobežo kaut vai ar sarkanbaltu lenti – es pieskartos un sajūtu. Liepājas ielā staigāt nav pretenziju, puķupodus var pamanīt. Slikti, ka pie veikaliem, kur pakāpieni, trūkst rokturu, īpaši ziemā, kad slidens, jo visgrūtāk ir nokāpt. Pie domes tagad labi – ir rokturis. Uz Ventas pusi eju maz. Kopā ar otru cilvēku varu aiziet līdz kioskam, bet lejā uz rumbu ne. Kur ir škeltais bruģis, isti nesajūtu, bet tilta galā man tas nepatīk. Man patīk ķieģeļi, tikai ziemā dikti slidēni. No galvas jau zinu, ka pie *Swedbank* ceļa zīme ir ietves vidū.

Dina Poriņa, Iveta Grīniņa, Janas Jakobsones, Aigara Boļa, Apeirona arhīva, Dainas Poriņas un Dainas Tafelbergas foto
Materiāls tapis Latvijas valsts budžeta finansētā mērķprogrammā *Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma*. Valsts reģionālās attīstības aģentūra

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Risinājumu gaidām līdz 25. oktobrim.

Horizontāli: 1. Trīsmastu vai četrmastu buru kuģis. 5. Daudzgadīgi sūreņu dzimtas lakstaugi. 11. Ķīmiskais elements – spīdīgs, sudrabaini balts metāls. 12. Neliels, emocionāli bagāts prozas darbs, kas radies kā pēkšņa atklāsmē, atziņa. 13. Aicinājums uz lūgšanu islāmā, ko no minareta pavēsta muedzins. 14. Bezkrāsaina gāzveida viela, kas ietilpst deggāzē un naftas gāzēs. 15. Auglības un veselības dieviete seno ēģiptiešu mitoloģijā. 16. Mūzjaļš asparāgu dzimtas augs. 19. Cilvēka dzirdes un līdzsvara orgāns. 21. Kuģu stāvvieta. 25. Amatnieks, kas apstrādā ādas. 26. Blīvs, izturīgs, parasti dzeltens kokvilnas audums. 27. Apdzīvota vieta Ventpils novadā. 29. Fizikāls lielums, kas raksturo ķermeņa inerci. 32. Apdzīvota vieta Ozolnieku novada Cenu pagastā. 35. Pasaules daļa. 36. Neliels ūdens transportlīdzeklis. 37. Dateļplūme. 39. Pilnīgi atbilstošs, pilnīgi līdzīgs. 40. Lidojot uzvirzīties uz kādas vietas. 41. Violets vai purpursarkans kvarca paveids. 42. Galvaspilsēta Eiropā.

Vertikāli: 1. Tropiskā savanna Brazīlijas plakankalnē un Laplandas līdzenumā. 2. Tērpa piegriezums, kurā piedurkne un plecu daļa veido vienu veselu gabalu. 3. Austrāliešu rakstnieks, Nobela prēmijas laureāts (1912–1990). 4. Vācu šahists, matemātiķis, filozofs, pasaules čempions šahā (1868–1941). 6. Galvenais varonis vairākās Jāņa Širmaņa grāmatās. 7. Vienu vecāku dēls attiecībā pret citiem viņu bērniem. 8. Neirona izaugums, kas impulsus aizvada prom no nervu šūnas ķermeņa. 9. Būvdarbu, remontdarbu palīgkonstrukcija. 10. Garšvielu trauciņu statnis. 17. Nimfu, titānu un ciklopu tēvs sengrieķu mitoloģijā. 18. Vīrieša vārds novembrī. 20. Kaste ar spraugu, parasti vēlēšanu biļetenu iemešanai. 22. Dž.Pučīni opera. 23. Olīvu dzimtas koks. 24. Ziemeļbriežu kamanas. 27. Mūza, astronomijas aizgādne. 28. Sieviešu dzimuma bērns. 30. Šķirojot atdalīt. 31. Vārda sastāvdaļa, ko pievieno saknei vai celmam. 32. Tauta Pakistānā, Afganistānā, Irānā. 33. Itāliešu gleznotājs (1494–1534). 34. Tādi, kas saistīti ar jokiem, smiekliem. 37. Saldvielu un sasmalcinātu eļļas augu kodolu masa. 38. Elpas trūkuma lēkme, aizdusa.

Pareizā atbilde: SKRAMASAKSS

(kaujas nazis, īss vienasmens zobens ar rokturi bez šķērša).

ATBILDES

Horizontāli: 1. Flambergs. 5. Berdišs. 9. Hidras. 10. Alus. 11. Draga. 12. Elīna. 13. Baski. 15. Ezere. 17. Ienadzis. 19. Čīcerone. 22. Svainis. 23. Uzdejo. 26. Striktas. 29. Īpatnēja. 31. Aksis. 33. Lēpes. 35. Sadod. 37. Odere. 38. Kūts. 39. Plaisa. 40. Stīlets. 41. Tomahauks.

Vertikāli: 1. Fuhtelis. 2. Miranda. 3. Erss. 4. Silts. 5. Baseini. 6. Radzene. 7. Igate. 8. Skarenes. 14. Atsists. 16. Dzenāt. 18. Nevar. 19. Čaulīte. 20. Čadras. 21. Onorē. 24. Espadons. 25. Handžars. 27. Kastete. 28. Atlikts. 30. Niagara. 32. Steri. 34. Pētīt. 36. Ipra.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Biruta Insberga, Katrīna Speciusa. Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam*, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

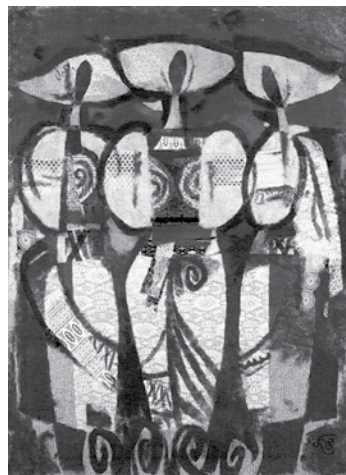
134. kārtā

Šis slovāku mākslinieks (1925–2014) divreiz ieguvis 1. vietu savas valsts reālistiskās glezniecības konkursos. Studējis Mākslas un dizaina akadēmijā Bratislavā. 20. gs. 60. gadu sākumā viņa grafiskās mākslas izstādes sarīkotas Beļģijā, Padomju Savienībā un Ķīnā. Daži darbi atrodas Nacionālajā galerijā Bratislavā. Pastiprināti pievērsies šaha kompozīcijai un uzskatīts par vienu no labākajiem šaha problēmistiem. 1962. gadā nelikumīgi arestēts un uz 11 gadiem notiesāts politisku iemeslu dēļ. Atbrīvots Prāgas pavasara reformu iespaidā.

Atbildes gaidām līdz **24. oktobra 12.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks**, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

133. kārtas atbilde: Kamils Pizarro, *Monmartras bulvāris naktī*, 1897.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Daina Gerente, Ausma Kreidere, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs.

MANS MĀJDZĪVNIIEKS

„Ieraudzījām – nevarējām nepaņemt”

Akira ir kārtīga, bet tai arī patīk ar cilvēkiem spēlēties.

AMANDA OZOLA IESAKA:

- pirms ņemt suni, tas noteikti rūpīgi jāapdomā;
- pats galvenais ir atvēlēt sunim daudz laika un uzmanības;
- rūpēties un mīlēt kā bērnu.

„Man patīk, ka mājās ir dzīvbiņa, kas katru dienu sagaida pēc darba,” saka šķirnes Akita-inu suņu meitenes Akiras saimniece, kuldīdzniece Amanda Ozola.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrā viņa strādā par ķīmiķi, kas atbild par ķīmisko vielu reģistrēšanu, klasificēšanu un marķēšanu saistībā ar Eiropas regulām REACH un CLP.

SUNS NO FILMAS

Jau kopš bērnības Amandai mājās bijis suns. „Šis mums ir jau trešais. Kad biju pavisam maza, omei bija mazs sunītis. Pēc tam ar ģimeni no dzīvokļa pārvācāmies uz privātmāju un paņēmām zeltaino retrīveru Redu. Tagad dzīvoju Rīgā kopā ar draugu, un beidzot esam ievākušies dzīvoklī, kurā var turēt suni.

Arī draugam tie ļoti patīk. Ilgi domājām, kādu vēlamies. Jāņem vērā tas, ka dzīvojam dzīvoklī. Mums ir šķirnes Akita-inu meitene Akira. Uz to pamudināja filma *Hačiko: suņa stāsts*, kā arī tas, ka šī šķirne atgādina lapsiņu.” Filma stāsta par profesoru, kurš dzelzceļa stacijā atrod kucēnu, aizved mājās, cerot saimnieku atrast, un jaunajam draugam dod

AKITA-INU

Psihiski līdzsvarots, gudrs, apķērīgs, draudzīgs, mierīgs un nesatricināms suns. Maz rej, bet ir labs sargsuns (tikai ne pie ķēdes), jo balsi paceļ vien tad, ja iemesls ir nopietns. Neatkarīgs, ar tieksmi dominēt, tādēļ apmācība ir ciets rieksts. Nav no tiem, kas acumirkli izpilda katru saimnieka iegribu, tāpēc dresūra jāsāk kopš mazotnes. Dzimtenē Japānā akitai piedēvē svētas īpašības un uzskata par uzticamu draugu, mājas sargu, labas veselības simbolu. Japāņu akitas pamatkrāsas: sarkana, tīģerkrāsas, balta.

vārdu Hačiko. Taču saimnieks neuzrodas, un profesora ģimene nolemj to paturēt. „Filma ir aizkustinoša un parāda, cik uzticami ir šīs šķirnes suņi,” saka Amanda. Savu sunīti viņa dabūjusi no kādas saimnieces Saldū: „Ieraudzījām un nevarējām nepaņemt.” Taču šķirne ir ļoti dārga, viņa atzīst.

VAJADZĪGA UZMANĪBA

„Akirai ir četri mēneši – izskatās jau paliela, bet augs vēl lielāka. Šī šķirne nāk no Japānas. Suņi ir mīļīgi, bet var iet arī medībās. Akiru tur noteikti nesūtīsim. Māju tā nedemolē – ir ļoti kārtīga, viņai patīk spēlēties ar cilvēkiem. Šī šķirne atšķirtojas ar to, ka suns ir diezgan mierīgs – nereg bez jēgas. Rej tikai tad, kad tiešām ir iemesls. Dzīvoklī tas īpaši svarīgi.

Amanda uzskata, ka suni drīkst ņemt tikai tādi cilvēki, kuriem ir pacietība, laiks un vēlme rūpēties. „Jāgrib spēlēties un kopā pavadīt daudz laika, jo suņiem vajadzīga uzmanība, īpaši kucēniem. Es nesaprotu, kuri var paņemt suni, neapsverot visus plusus un mīnus, jo vajadzīga liela atbildība. Man ļoti žēl to suņu, kuri neapdomā saimnieku dēļ nonāk uz ielas vai patversmē. Suns ir būtne, kas cilvēku mīlēs vairāk nekā viņš pats sevi. Man patīk, ka mājās kāds gaida, – lai arī kāds man būtu garstāvoklis, tas tiks uzlabots ar vienu astes lūcienu. Nav ruftins, jo katru dienu jādomā, ko kopā padarīt, jo kucēns jānodarbina nepārtraukti.”

Lāsma Reimane
Amandas Ozolas arhīva foto

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

D'Artanjana istā dzīve

Kuldīgas bibliotēkā pieejama Gatjēna Kurtīla de Sandrā grāmata *D'Artanjana dzīvesstāsts*.

D'Artanjana vārds pazīstams no Aleksandra Dimā romāna par trim musketieriem. Šis izdevums parāda viņa īsto dzīves gājumu, kurā piedzīvojumu un mīlas dēku netrūkst. Patiesībā visas nepatīkšanas radušās sieviešu dēļ, taču viņš šīs dāmas nesauc vārdā, izņēmums ir tikai Milēdija. Viņš lieliski pārzinājis augstāko aprindu intrigas un allaž lūkojis pēc bagāta guvuma, pie kura tā arī nav ticis.

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Martas Pērkones atmiņas

Marta Pērkone bija Nīkrāces skolas pirmā komjauniete, dzimusi 1924. gada 31. martā Nīkrāces pagasta *Birzniekos*, skolā mācījies no 1932. līdz 1938. gadam. Pagastā dzīvojis līdz 1940. gadam.

PAGRĪDNIEKU IETEKĒ

„Nodibinoties padomju varai Nīkrācē, mums, jauniešiem, nebija īsta priekšstata par tās būtību. Bet vietējo pagrīdnieku ietekmē daudz vietējo jauniešu nostājās padomju varas pusē – sākām ticēt, ka padomju vara ir vienkāršo ļaužu aizstāve un interešu sargātāja. Jūlija beigās nodibinājās tā sauktā Strādnieku jaunatnes organizācija, kurā iestājos kopā ar Frici Anhaltu un Konstantīnu Fernātu. Oktobrī

nodibinājās komjaunatne, kurā iestājos kopā ar pieminētajiem Strādnieku jaunatnes organizācijas biedriem.

K.Fernātam, kas skolā bija ļoti apzinīgs, labs skolnieks, apriņķa vadība uzticēja Nīkrāces komjaunatnes organizācijas vadību. Šī organizācija strādāja tiešā (Komunistiskās – red.) partijas organizācijas vadībā. Nīkrācē partijas centrālo kodolu veidoja Rūdolfs Pērkons, Otto Fernāts, Indriķis Anhalts, Jānis Spāģis u.c.

Padomju varas laikā te bija vairāki komjaunieši: Regīna Fernāte, Drosmis Fridrihsons, Arvīds Valgums, Fricis Anhalts, Marta Gurecka, Josifs Vigulis, Otto Preiķis, Alfreds Akerfelds, Kārlis Zeidmanis, Alma Anhalte, Helēna Valdenburga. Jaunieši pārzināja pagasta kultūras dzīvi, bija tautas nama un bibliotēkas

vadītāji. M.Gurecka bija pionieru vadītāja Nīkrāces skolā.”

MĀCA DZIESMAS

„Viens no pirmajiem uzdevumiem, ko mums uzticēja partija, bija pārrakstīt revolucionārās dziesmas un tās iemācīt citiem. Bieži organizējam komjauniešu sapulces tautas namā. Tajās pārrunājam tiešos uzdevumus, mācījāmies partijas vēsturi, iepazīnām Padomju Savienības ģeogrāfiju, vēsturi un dzīvesveidu. Mēs strādājām ļoti daudz, retu vakaru bijām brīvi. Taču mūsu darbā nebija sistēmas, jo nebija starp mums tādu, kas šos darbus prastu labi, mērķtiecīgi vadīt.”

AIZBRAUC NO LATVIJAS

„1941. gada vasarā sākās karš. Es jau dzīvoju Aizputē. Cik zinu, Nīkrāces komjaunieši dežurēja

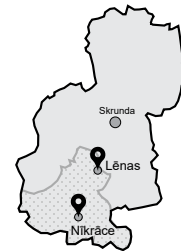
uz ceļiem un piedalījās vācu izpletņlēcēju sagūstīšanā.

Šis starplaiks bija ļoti īss, vācu karaspēks Nīkrāci apdraudēja ļoti agri – jau ar pirmajām kara dienām, jo vācieši bija nometuši desantu pie Grobiņas. Darbu sāka vietējie aizsargi. Radās liela nedrošība, jo pat telefona sakari bija pārtraukti. Neko nezinājām par tuviniekiem.

Pagasta aktīvs devās uz Padomju Savienības robežas pusi, bet tai pāri netika, jo atkāpšanās nebija noorganizēta.

24. jūnijā es no Aizputes devos uz Rīgu un no turienes uz Kirovas apgabalu. Tur kādu laiku strādāju kolhozā. Padomju Latvijas valdība sāka meklēt kopā bēgļus, aicināja jauniešus iestāties mūsu skolā. Kaut gan gados vēl biju par jaunu, cerēju tajā iekļūt. Kirovā nācās noformēt

Dzintra Liekmane (Topošās grāmatas fragmenti.

dokumentus, bet negribēja mani pieņemt. Šo situāciju izglāba Fricis Deglavs, kas, būdams mana tēva skolas biedrs, atgriezdamies valdībā, atļāva realizēt manu nodomu. No tā laika sāku strādāt kara slimnīcā un tā ceļoju līdz frontei pa dažādām Padomju Savienības malām. Uzvaru sagaidīju Polijā, Sandomiro pilsētā.

Demobilizējos 1945. gada rudenī. Ļoti gribējās atkal mācīties, bet nebija iespējams. Sāku Aizputē strādāt komjaunatnes komitejā par instruktoru, vēlāk par otro sekretāri. 1946. gadā iestājos partijas skolā. Tur Zigrīda Deglava bija viena no manām skolotājām.”

(Turpmāk vēl.)

Par Kuldīgu, cīņu ar zaļo pūķi un daudz ko citu

REIZE, KAD PALĪDZĒT NEIZDEVĀS

„Otra pacientu kategorija, kuriem bieži nācās doties uz Liepājas psihoneiroloģisko slimnīcu, bija pašnāvnieki. Nu, jā, tas skan divdomīgi. Precīzāk, cilvēki (ne vienmēr psihiski slimi), kuri mēģināja izdarīt pašnāvību un nonāca manā redzeslokā. Arī tālaika medicīnas nostādnes mēdza mainīties (svārstības gan bija retākas nekā tagad, arī birokrātijas un papīru rakstīšanas bija mazāk): vienu laiku pēc pašnāvības mēģinājuma jāstacionē visi, citreiz – pēc vietējā psihiatra ieskatiem. Daudzas reizes esmu juties vainīgs, jau tā nelaimīgo pacientu nosūtīdams uz psihiatrisko slimnīcu. Bet bieži tas pats pacients, pēc savas depresijas perioda atnācis uz kabinetu, jūtās pateicīgs, ka nav sev atņēmis dzīvību. Nu, un kas, ka psihiatriskā slimnīca? Tās pašas zāles, tikai pieskatīšana labāka. Bet vairākas reizes savu žēlumu pēc tam esmu dabūjis nožēlot.

Pacienti – jaunu, ļoti izskatīgu sievieti – konsultēju slimnīcas intensīvās terapijas nodaļā. Viņa bija sadzērusies medikamentus un nenoliedza, ka gribējusi izdarīt pašnāvību. Jāsaka, ka pēc šāda mēģinājuma par spīti sākotnējam nodomam cilvēki bieži ir pateicīgi, ka saņēmuši palīdzību un plānotais nav izdevies. Šajā gadījumā tā nebija. Sieviete bija ļoti mazrunīga, lūdzās viņu laist mājās un solījās, ka tā vairs nekad nerīkosies. Pēc dažām dienām viņa no slimnīcas tika izrakstīta, bet vēl pēc dažām nedēļām uzzināju, ka viņa tomēr pašnāvību izdarījusi, šoreiz izvēloties drošāku līdzekli.

Tajā laikā, kad viņa strādāja par ārsti, es vēl Kuldīgā nedzīvoju. Būdama 2. grupas invalīde psihiskas slimības dēļ, šī paciente kārtīgi nāca uz kabinetu saņemt

savu zāļu porciju nākamajam mēnesim. Tāda pati kā vienmēr viņa bija arī pēdējā reizē: pelēkas drēbes, pelēka seja, kautrīgs smaids. Nav nekā jauna, ko pastāstīt, visas dienas rit vienādi pelēki, vienai pašai dzīvojot mazajā dzīvoklītī Rātslaukumā...”

DIE'S NEDOD, JA IET UZ BAZNĪCU!

„Un ko gan daudz tajos laikos varēja izdarīt? Tāds jēdziens kā sociālais darbs toreiz nepastāvēja. Tagad mums netrūkst psihologu, bet tolaik psiholoģiju varēja studēt tikai Maskavas un Ļeņingradas universitātē, un pa visu Latviju psihologus varēja saskaitīt uz vienas rokas pirkstiem. Kur tad cilvēks varēja saņemt kādu atbalstu vai padomu? Ir gan nostāsti par partijnieku sievām, kuras kompartijas sekretāram pasūdzējušās par dzerošajiem (un arī citas normas pārkāpjušajiem) vīriem, un tad nu efekts bijis labāks nekā no desmit narkologiem...”

Bet vispār jau provinces iedzīvotājs pat uz baznīcu nevarēja mierīgi aiziet. Vismaz Kuldīgas rajona centrālās slimnīcas darbiniekiem tas bija liels risks. Pirms katras 1. maija vai 7. novembra demonstrācijas galvenā ārste apstaigāja slimnīcas kolonu un pierakstīja visus, kas ieradušies. Ja jaunais mediķis saņemās drosmi pie viņas aiziet parunāt par dzīves apstākļu uzlabošanu vai palūgt atļauju vēl kaut kur piestrādāt papildus pamatdarbam, tad blociņš tika vilkts ārā. Izrādījās, ka tajā par darbinieku ir dažāda informācija, bet, nedod Dievs, ja par kādu bija ziņas, ka viņš apmeklē baznīcu – tad varēja būt drošs, ka jaunajam speciālistam vecās mājas pašobelē savi darba gadi Kuldīgā arī būs jāpavada. Atlika iet pie vietējā psihiatra un vismaz saņemt recepti kādām

Dzērienu veikals Kuldīgā, Ļeņina (tagad Liepājas) ielā, pagājušā gadsimta 60. gados. Vēlāk turpat bija slavenā *Muciņa*.

nervu zālēm. Bet gadījās, ka vienam otram, kuram naudas nebija, es zāles uzdāvināju.”

AR LIELU SOMU PĒC STIPRĀM ZĀLĒM

„Tā bija tāda interesanta to laiku kārtība. Vienu vai divas reizes mēnesī ar lielo tirgus somu gāju uz Kuldīgas vienīgo aptieku. Tur vadītāja atslēdza ar signalizāciju apgādāto noliktavu, pēc tam stipri iedarbīgo un īpaši uzskaitē esošo zāļu seifu, un es ar visdažādākajām varēju piekraut pilnu somu. Tās tika aiznestas uz kabinetu, iegrāmatotas un pamazām izsniegtas slimniekiem, kam tās pienācās bez maksas. Un varēja jau kādreiz palūgt, lai kabineta medmāsa kādu zāļu paciņu pieraksta klāt pie citam pacientam izsniegtajām... Galīgi bez vainas jau arī pats nebiju. Kad nācās iet pie kolēģes zobārstes, shēma bija konkrēta: 1 zobs = 1 paciņa taze-pama.”

PIRMAIS HIPNOZES SEANSS

„Tā dzīvojot un strādājot Kuldīgā gāja gadi. Jau biju vairākkārt pārsniedzis par studijām

obligāti atstrādājamo laiku. Gorbačova perestroikas ietekmē sāka pārkārtoties arī galvenā ārste, tika atļauts drusku piestrādāt, un kādu gadu vairākas reizes nedēļā ar autobusu braucu uz pensionātu *Reģi*. Tā bija vieta, kurā laiks apstājies... Aizmirstības sala, kurā savu dzīvīti nodzīvoja sabiedrības visbezpēcīgākais atlikums. Vajadzēja paiet vēl 20 gadiem, kad par tādiem *Reģiem* diemžēl uzzināja visa Latvija...

Jau sen biju domājis, kā bez apnicīgās recepšu rakstīšanas vēl varētu palīdzēt saviem pacientiem. Impulss nāca no ārsta Ēvalda Upenieka. Kādu dienu viņš man zvana – esot kāda paciente, kuru nekādi nevar izārstēt no t.s. sirds neirozes. Es varētu palīdzēt ar hipnozi. Nobrīnījos par šādu domu, tomēr Ēvaldam apsolīju palīdzēt. Par hipnozi biju agrāk interesējies: lasījis Vladimira Levi grāmatas, studiju laikā apmeklējis kāda kolēģa seansus, bet pats nekad nebiju mēģinājis. Nēmos gatavoties: konspektēt literatūru, mācīties hipnotizācijas procedūru, nostādīt balsi.

Pirmajā seansā laikam biju no-

(Sākums 9. oktobrī.)

Kurzemieks piedāvā psihoterapeita GUNTA KALNIEŠA atmiņas par laiku, kad viņš strādāja Kuldīgā, un arī par psihiatrijas pirmsākumiem.

bijies vairāk nekā paciente. Bet, kad pēc vairākiem seansiem viņas sūdzības pārgāja, likās, ka nu amats rokā.”

AUTOGĒNAIS TREIŅŠ

„Droši vien tāds pašdarbnieks arī būtu palicis, ja ne atkal Gorbačova laiks ar lielo kampaņu pret žūpību. Tajā tika nostiprināts narkoloģiskais dienests, paplašinātas iespējas ārstiem celt kvalifikāciju.

Un tā 1986. gada marta sākumā devos uz Centrālo ārstu kvalifikācijas celšanas institūtu apgūt psihoterapiju. Mēs tagad pazīstam daudzas psihoterapijas skolas un metodes, bet PSRS pastāvēja tikai divas metodes: hipnoze un autogēnais treniņš*. Kad pēc diviem mēnešiem Maskavā braucu mājās (vēl neko nezinādams par Černobiļas atomelektrostācijas katastrofas mākonī, kas Latviju tad jau bija sasniedzis), apņēmos arī pie mums ieviest autogēnā treniņa mācības. Un, kad drīz pēc tam tika ierādīts jauns, plašs kabinets Skolas ielā 2, šādas grupas arī sāka darboties un pastāvēja visu laiku, kamēr dzīvoju Kuldīgā. Diemžēl tagad Latvijā šī metode aizmirsta.”

(Turpmāk vēl.)

* Autogēnais treniņš ir pašregulācijas metode. To apgūstot, cilvēks spēj regulēt daudzas ķermeņa funkcijas, uzlabot pašsajūtu, pārvarēt kaitīgus paradumus. Ar to var uzlabot mācīšanos, paaugstināt spējas darbā, sportā. Tas ir labs līdzeklis stresa pārslodzes un dažādu psihosomatisko traucējumu profilaksei un ārstēšanai.

PIRMDIENAS VIESIS

Uz darbu – ar prieku!

Otro mēnesi Kuldīgas novada sporta skolā par vieglatlētikas treneri strādā šīs mācību iestādes bijusī audzēkne ZANE ANDERSONE.

„Strādāt man piedāvāja jau pagājušajā gadā, kad te aizvadīju praksi. Man ļoti patika,” secina Zane. „Sākumā šaubījos, vai darbs ar bērniem patiks, bet tagad esmu pārliecinājusies, ka izvēle ir pareiza. Bērni dod enerģiju – ir prieks strādāt. Uz darbu tiešām nāku ar prieku.”

Cik daudz audzēkņu tev ir?

Trīs grupas. Vienā trenējas 1. un 2. klases bērni, otrajā grupā – 3. un 4. klases skolēni. Bērnu un jauniešu centrā fizisko sagatavotību mācu piecus un sešus gadus veciem bērniņiem. Vecākajiem bērniem nodarbības ir trīsreiz nedēļā – pirmdienās, trešdienās, ceturtdienās, jaunākiem divreiz – otrdienās un ceturtdienās. Nodarbība ilgst stundu.

Vai trenē puīšus vai meitenes?

Man patīk dažādība, tāpēc noorganizēju jauktas grupas.

Nereti dzirdēts, ka bērni uz fiziskām nodarbībām tagad vairāk skubināmi. Kādi ir tavi vērojumi?

Lielākoties šim apgalvojumam varētu piekrist. Es audzēkņiem mēģinu iemācīt, ka ir jādabojas – jābūt aktīviem, nevis tādiem, kuri sēž mājās un neko nedara. Esmu pārliecinājusies, ka manējie ir aktīvi. Piemēram, jaunākajā grupā ir ap 30 bērniem – nu, gluži kā viena audzināmā klase vispārīgglītojošajā skolā. Un enerģijas mazajiem ir pārpārēm! Dažubrīd šķiet, ka stundas vietā viņiem būtu jātrenējas divas.

Vai jau esi atradusi savu pieeju, kā noturēt audzēkņu uzmanību?

Palēnām vēl izmēģinu dažādus variantus. Taču no vecākiem esmu dzirdējusi, ka bērniem patīkot pie manis trenēties.

Ko šajā vecumā vieglatlētikā apgūst?

Mācu vispārīgas lietas, jo ma-

Barjerskrējiens ir Zanes mīļākā disciplīna.

zajiem nav vēl jāapgūst konkrēta disciplīna – viņiem jābūt vispusīgi sagatavotiem. Ir gan rotaļas, gan tāllēkšanas, augstlēkšanas pamati. Viņiem patīk *makšķere* jeb vingrinājums, kurā es vidū griežu lentu pa apli un bērniem jālec augšup. Kādā azartā viņi iet! Viens otru atbalsta. Lielākām meitenēm vairāk patīk tautas bumba, bet zēniem – *dedzinātāji* (spēle līdzīga tautas bumbai).

Vai nākamās dienas treniņam mājās gatavojies?

Vairāk balstos uz akadēmijā iegūtajām zināšanām. Vēl arī prakses dienasgrāmatā ieskatos – tur no pasniedzējiem pierakstīti labojumi, vērtīgi padomi, vingrinājumi.

Vai aicinājumu nākt atpakaļ uz Kuldīgu un strādāt par treneri pieņēmi uzreiz?

Jā! Rīgā man nekad nav patīcis, studiju laiku Sporta akadēmijā – četrus gadus –, var teikt, nomicīju. Nekad neesmu savu dzīvi saistījusi ar galvaspilsētu. Prieks,

Zane vada nodarbību vieglatlētikas manēžā.

„Izvēle kļūt par vieglatlētikas treneri bijusi pareiza,” saka daudzciņniece, barjerskrējēja Zane Andersone.

ka bija iespēja atgriezties savā pilsētā.

Studiju laiks nebija viegls, īpaši pirmais gads. Liels paldies mammai: viņa mani ik palaikam piespieda un uzmundrināja, ka viss izdosies. Arī pasniedzējiem paldies, īpaši Tatjanai Līsicinai, pie kuras akadēmijas laikā trenējos.

Kura bija tava disciplīna Kuldīgā?

Sākumā trenējos daudzciņņā, bet pēc traumas pievērsos vienai disciplīnai – barjerskrēšanai.

Vai atceries, kā izvēlējies vieglatlētiķi?

Reiz no skolas piedalījās kādās sacensībās, mani pamanīja vieglat-

lētikas trenere Saila Jansone. Vienu brīdi trenējos pie Aijas Lancmanes. Īsu brīdi arī volejbolā pie Initas Šneideres. Tomēr beigās atgriezos pie Sailas. Tā esmu sportā no 2. klases. Tā ir mana sirdslieta, tāpēc vēlējos iesākt turpināt un Sporta akadēmijā studēju par vieglatlētikas treneri un sporta skolotāju.

Tagad ir dīvaini – neesmu vēl apradusi, ka bijušie treneri nu ir kolēģi (smejas). Kolektīvā mani uzņēma sirsnīgi, vienmēr palīdz, ja vajag.

Kādi tev bijuši labākie rezultāti?

Vairākkārt izcīnīta pirmā vieta Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, arī

Krievijā. Sacensību bijis daudz. Izcelt gribētos atlasīti uz starptautiskajām sacensībām, Maskavā noskrēju 100 metru barjerskrējienu. Varbūt rezultāts nebija tāds, kā gaidīts, bet kā jaunai sportistei man tā bija vērtīga pieredze.

Vai sporto arī tagad?

Gribētos patrenēties vairāk, jo pēc divu gadu pārtraukuma gribu *Katrīnas kausā* startēt barjerās. Uz manēžu eju no rītiem – tad tur ir brīvāk, arī man ir laiks, jo treniņos esmu no pustrītiem pēcpusdienā līdz pusseptiņiem vakarā.

Inta Jansone

Zanes Andersones arhīva un Aivara Vētrāja foto

DAMBRETE

Aizputē – zelts, sudrabs, bronza

Aizputes novada *Tempo* dambretes kausa izcīņas pēdējā, sestajā, kārtā uzvarējis kuldīdznieks Jānis Rūtiņš.

Trešais bija Dāvids Benderskis. Starp sievietēm Justīnei Ansonai 2. vieta, Zentai Jēgerei – 3. Jauniešu grupā 1. vieta Artim Rancānam, 2. – Robertam Serpānam. Kopvērtējumā līderis ir J. Rūtiņš, trešais – Pēteris Gailāns, sievietēm 2. vietā Z. Jēgere, 3. – J. Ansona. Jauniešiem uzvarēja A. Rancāns, otrais – R. Serpāns.

GALDA TENISS

Komandām labs veikums

Latvijas komandu čempionātā galda tenisā labs starts izdevies Kuldīgas novada sporta skolas treneru Ievas Lepses un Leonīda Temjaševa audzēkņiem.

2002.–2003. g. dzim. grupā 12 vienību konkurencē zēniem uzvarēja Markuss Sīlis, spēlējot kopā ar Denisu Vasiljevu no Rēzeknes; 6. vietu

izcīnīja Kārlis Gebauers, Dāvis Avdjukevičs, Klāvs Anrijs Zariņš.

2006. g. dzim. un jaunākām meitenēm 2. vietu izcīnīja Elinda Kravinska, Marta Ķemlere; 5. vietā ierindojās Nensija Zeidlere, Alise Gūtmane.

Inta Jansone

RITENBRAUKŠANA

Gaida jaunos

Kuldīgas novada sporta skola lepojas ar saviem riteņbraucējiem un aicina jaunos audzēkņus.

Gaidīti 2004.–2007. g. dzim. zēni, viņu treneris ir Mareks Maļinovskis. Nosacījums – jābūt velosipēda vadītāja apliecībai. Ziemā nodarbības norit vieglatlētikas manēžā, sporta zālē un baseinā, tāpat arī velobāzē Kalna ielā uz veloruļļiem. Audzēkņi kopā ar treneri dodas pārgājienos, bet vecākās grupas zēni treniņus aizvada apvidū. Vasarā audzēkņi brauc pa šoseju, grants ceļiem un apvidū. Jaunos sportistus treneris pavada ar automašīnu, kas apgādāta ar vaja-

dzīgo.

Sporta skolas paveikto izceļ arī Latvijas Riteņbraukšanas federācija, jo Kuldīgā pirmos soļus riteņbraukšanā spēruši pasaules čempioni Emīlija Sonka un Romans Vainšteins, bet šodien varam lepoties ar jauno Latvijas elites grupas čempionu Kristu Neilandu. Divi sporta skolas audzēkņi Kristaps Pelčers un Arvis Rendors Latvijas junioru izlasi pārstāvējuši starptautiskās sacensībās, bet absolvents Mārcis Kalniņš Latvijas čempionātā uzvarējis individuālajā braucienā U-23 grupā.

PĀRDOD

Ir īstais laiks doties baudīt zelta rudeni. Nebēdā, ja nav ar ko. Kļūsti par **AUDI 80** īpašnieku un droši dodies ceļā! Spēkratam (1993) ir 2,0 l benzīnmotors, tikko izieta TA (10.2018.), nodokļi samaksāti. Būs labs sabiedrotais jaunajam šoferītim/-ei. Tāl. 29810107.

Pārdodu auto **AUDI 80 B4**, 2,0i, benzīns/gāze, 1992, TA 28.12.2017., tumši zaļš. Cena 1000 EUR. Tāl. 20324709.

Augstas kvalitātes jaunas **ZIEMAS RIETAS** no 35 eiro/gab. Tāl. 28332434.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tāl. 28448638, Gravas iela 1 (Elvi), tāl. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērīšana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv, tāl. 26441415.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tāl. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tāl. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tāl. 26544462.

SIA **AJG plus** – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tāl. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tāl. 29249578.

GRANTI, SMILTI. Tāl. 27101850.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojošo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
 25 622 293 (Āris)

PĒRK

SIA **Lāses AM** kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BULLUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA **AIBI** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tāl. 26142514, 20238990.

SIA **Valinda** pērk **GOVIS, BULLUS, TELES**. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Cēsu gaļas kombināts** par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Samaksa pēc vienošanās. Tāl. 28770777, 26185703.

Divistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgas pilsētā. Tāl. saziņai 29621515.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tāl. 26104984.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tāl. 26544462.

Latvijas mežsaimnieks – **MEŽUS** ar **ZEMI**. Tāl. 26106212.

ĪPAŠUMUS ar mežu un cirsmas. Tāl. 25770062.

SIA **PRIEDES AG** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tāl. 26993794.

NEPĀRDOD, bet izstrādā! Profesionāla mežizstrādes konsultācija, www.proto.lv, tāl. 29434182.

Iepērk **MALKU** (3 m). Tāl. 26125312.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums

par ļoti labu samaksu nopirks MEŽA ĪPAŠUMU,

augošu kokus jūsu īpašumā. Cenas līdz pat 10 000 eiro/ha. Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, ja nepieciešams, atjaunos robežstīgas un kupicas. Zvaniet, sarunājiet tikšanās un izmantojiet iespēju **BEZ MAKSAS** iegūt izglītota mežziņa profesionālu konsultāciju par nepieciešamajām mežsaimnieciskajām darbībām īpašumā, lai uzlabotu tā augšanas apstākļus un ekonomisko vērtību. Garantējam profesionālu un godīgu attieksmi.

- Ja vēlaties pārdot īpašumu vai augošu kokus, tāl. 28368838.
- Ja vēlaties izgatavot taksāciju, skices vai atjaunot robežstīgas, tāl. 29175345.
- Ja vēlaties sarunāt bezmaksas konsultāciju, tāl. 26129919, info@lmu.lv.

SPORTA KELENDĀRS

- 25.X 17.30 Kuldīgas hallē (Piltenes ielā 25) – Latvijas meistarsacīkstes **FLORBOLĀ** U-14 grupai.
- 27.X 10.00 Kuldīgas manēžā (Dzirnavu ielā 13) – izglītības darbinieku **VESELĪBAS DIENA**.
- 28.X 10.00, 29.X 10.00 Kuldīgas hallē – pirmais posms Latvijas komandu čempionātā **GALDA TENISĀ**.
- 28.X 12.00, 29.X 10.00 Kuldīgas sporta namā (Virkas ielā 13) – Latvijas Volejbola federācijas kausa izcīņa **VOLEJBOLĀ** U-15 grupas zēniem.
- 29.X 14.00 Kuldīgas sporta namā – novada atklātais čempionāts **VOLEJBOLĀ**.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīka ātros B, BE, C un CE autovadītāju kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Tāl. 26120089.

PĒTERA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus. Sākums **23. OKTOBRĪ**. Tāl. 29210837.

AUTOSKOLA Universāls 30. oktobrī 18.00 rīko autovadītāju kursus Skrudas kultūras namā. Tāl. 26446270.

SIA **Mētras VT** sniedz **ĶĪMISKĀS TĪRĪTAVAS** pakalpojumus. Tīrām: automašīnas paklājus, mīkstās mēbeles. Tāl. 28134800.

Ceturtdien, 26. oktobrī, 10.00–12.00 Kuldīgā, PVA centrā, pārdos un labos **DZIRDĒS APARĀTUS**.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

Ātri un lēti ierīko **DZIĻURBUMU**. Tāl. 29605105, 28205914.

LĪDZJŪTĪBA

*Tai tālajā pļavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet*
/I.Rudene./
Izsakām līdzjūtību Misuļu ģimenei,
vīru, tēvu un vectēvu **MĀRTIŅU** guldot
zemes klēpī.
Sekojas kairiņi no Gaismas ielas 3

VAJADŽĪGI

SIA **Lāses AM** (41201007493) aicina darbā **PALĪGSTRĀDNIEKU** lopu kautuvē Kuldīgā. Darba pienākumi: ādu sāļošana, konteineru mazgāšana, dezinfekcija u.c. (jārēķinās ar smakām un asinīm). Atalgojums, sākot no 500 eiro. Tāl. 29463685.

SIA **Agromaster** (41203049237) meklē **EKSKAVATORISTU** ar savu auto. Tāl. 26104471.

IK **INETAUTO** (41202015924) – **ŠOFERIS-EKSPEDITORIS**. Tāl. 29539491.

LPKS **ZELTA TELŠ**
IEPĒRK
LIELLOPUS un
JAUNLOPUS.
Augstas cenas. Samaksa
tūlītēja vai ar pārskaitījumu.
Tāl. 26114519.

Laikraksts **Kurzemieks** meklē
REKLĀMAĢENTUS
darbībai gan Kuldīgas, Skrudas
un Alsungas novadā, gan visā Kurzemē!

Var apvienot ar citu darbu.

Pieteikumus gaidām e-pastā:
sludinajumi@kurzemnieks.lv, redakcija@kurzemnieks.lv.

Vairāk informācijas pa tālr. 63350567
(SIA *Jaunais kurzemieks*, 46103003635).

JURISTA PADOMS

Irīna Birzniece, zvērināta notāre

Par mantojumu

2009. gadā tēvs man uzdāvināja dzīvokli. Īpašums reģistrēts zemesgrāmatā, un man tas ir vienīgais. Deklarējos tajā vien 2016. gada decembrī. Tagad vēlos dzīvokli pārdot, lai nopirktu māju. Tēvam ir vēl trīs mantinieki no iepriekšējām laulībām. Vai viņiem ir tiesības prasīt savu daļu no summas, kas tiks iegūta, dzīvokli pārdodot? Vai viņi drīkst to prasīt tagad vai pēc tēva nāves?

Par trim pusbrāļiem un pusmāsām taisnība – jūsu tēva bērni ir viņa mantojuma neatņemamās daļas tiesīgie. Tāpēc viņiem ir tiesības prasīt neatņemamo daļu izdot naudā. Aprēķinot šo daļu, par pamatu jāņem dāvinātāja mantas stāvoklis dāvināšanas laikā, kā arī tās pavairošanās un tas, kas neatņemamās daļas tiesīgajam ir novēlēts vai ko tas no dāvinātāja saņēmis dzīves laikā.

Šo daļu nosaka pēc tā mantinieku skaita (ieskaitot pārdzīvojušo laulāto) un tā mantas sastāva un vērtības, kādi tie bijuši testatora (testamenta atstājēja) nāves dienā. Neatņemamo daļu aprēķina no testatora mantas vērtības, atskaitot visus viņa parādus.

Savas neatņemamās daļas no atdāvināta īpašuma var prasīt vienīgi pēc dāvinātāja nāves. Atbildēt uz jautājumu, vai pārē-

jie bērni drīkstēs prasīt neatņemamo daļu no jums uzdāvinātā dzīvokļa vērtības, var vienīgi tad, ja zināma visa mantojuma vērtība. Ja tēva nāves brīdī cietiem bērniem nebūs, ko mantot, vai arī mantas vērtība nesasnies neatņemamo daļu vērtību, tātad būs ievērojami mazāka par jums uzdāvinātā dzīvokļa vērtību, viņiem būs tiesības no tās prasīt savu daļu.

Uzturlīdzekļus nevar aizstāt ar mantu

Mēs ar sievu esam šķirti pusgadu. Es deviņus mēnešus esmu bez darba, un man nav iespējas samaksāt bērniem uzturlīdzekļus. Šķīroties visu mantu atstāju sievai. Vai tagad var pusi no mantas attiesāt (mums ir laulības laikā iegādāts dzīvoklis) un šo summu norādīt kā jau samaksātu avansu par alimentiem?

Ja prasība sadalīt laulāto kopīgo mantu nav iesniegta un izskatīta tiesā kopā ar prasību laulību šķīrt, tad šādu prasību varat tiesā iesniegt desmit gadus pēc tam, kad stājies spēkā spriedums par laulības šķiršanu.

Uzturlīdzekļi ir ikmēneša maksājums bērnam iztikai, un tos nevar aizstāt ar mantu, ko jūs piešķirat otram laulātajam, pie kura bērns dzīvo. Saskaņā ar Civillikumu līdz laikam, kad bērns var sevi apgādāt pats, jums ir pienākums viņu uzturēt samērīgi ar jūsu mantas stāvokli. Uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimumu. Tas nozīmē, ka uzturlīdzekļus nevar samaksāt avansā, jo mēneša summa var mainīties.

INTERESANTI

Puišu draudzība un veselība

Dažus jaunus heteroseksuālus vīriešus cieša draudzība (angl. *bromance*) emocionāli apmierina vairāk nekā romantiskas attiecības ar sievieti, liecina kāds pētījums Lielbritānijā. Viņi atzinuši, ka draudzība kalpo kā emocionāla izeja dažādās situācijās un palīdz risināt konfliktus. Kā skaidro pētījuma autors Adams Vaits, Bedfordširas universitātes sporta pasniedzējs, attiecībās galvenās atšķirības ir minimāls nosodījums un gandrīz nekādu robežu sarunu tematos. Draugiem vīrieši spēj izteikt visdziļākos, visjūtīgākos noslēpumus, jo jūt, ka viņi nesmīkņās. Toties attiecībās ar draudzeni jāsiglabā noteikts standarts, kas liek emocijas un to izpausmes regulēt. Šiem secinājumiem varētu būt svarīga ietekme uz jaunu vīriešu veselību, jo daudzi fiziski un garīgi veselības traucējumi rodas galvenokārt tādēļ, ka viņi bijuši spiesti jūtas neizpaust. Ja vīrieši savas veselības problēmas var apspriest ar tuvākajiem draugiem, tam var būt terapeitiska ietekme.

VĀRDA DIENAS

No 23. līdz 29. oktobrim
 23. Daina (4650), Dainis (5503), Dainida (17)
 24. Renāte (1985), Modrīte (194), Mudrīte (71)
 25. Beāte (1281), Beatrise (883)
 26. Amanda (2880), Kaiva (127), Amanta (28)
 27. Lilita (1862), Irita (474), Ita (139)
 28. Ņina (8013), Ninona (8), Antoņina (4616), Oksana (4703)
 29. Laimonis (1288), Laimis (32), Elvijs (764), Elva (132), Elvis (1190)
 Populārākie vārdi: **Ņina un Dainis.**

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 23. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 47 min.
 Saule lec 8.14, riet 18.01.

Naktī +2°...+3°

4-5 m/s

Dienā +2°...+3°

4-5 m/s

RĪT, 24. OKTOBRĪ

Dienas garums – 9 st. 42 min.
 Saule lec 8.16, riet 17.58.

Naktī +1°...+2°

3-4 m/s

Dienā +2°...+3°

3-4 m/s

28. oktobrī pl. 21:00 KULDĪGAS KULTŪRAS CENTRĀ

Par pēdējo sapu

DISKO BALLE

PIEAUGUŠAJIEM

VDz Dj: Uģis Kārkliņš, Alberts Dinters, Maris Dadzis, Aidis Gobzems, Jānis Mihailovs

Projekcijas: Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš
 Deju grupa: BEAT the MOMENT

Vakara īpašais viesis dziedātājs LAIMIS RĀCENĀJS

– Būs bufete un fotodarbība

Bilietes var iegādāties KKC kasē:
 • iepriekšpārdošana līdz 27. oktobrim 6 €,
 • pasākuma dienā līdz plkst. 21:00 8 €,
 • pēc plkst. 21:00 10 €

Būs pieejamas vietas pie galdiem. (Informācija pasākuma dienā kasē)

Seko mums: www.facebook.com/VentasDzirkstis/

www.ventasdzirkstis.lv

KKC, Oāze, SABLES, FOTO STOP

JAUNAIS – Latvijas simtgadei veltītais – KURZEMNIEKA kalendārs klāt!

To pagaidām varat iegādāties **LAIKRAKSTA REDAKCIJĀ** 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, (bez tirdzniecības uzceluma par 3 eiro)

KULDĪGĀ
 • Zvaigznes grāmatnīcā
 • veikalā Dārziņš
 • Kuldīgas aktīvās atpūtas centrā Rātslaukumā, Baznīcas ielā 5

SKRUNDĀ
 • veikalā Jumis

ALSUNGĀ
 • veikalā Kristīne

AUTOSPORTS

MŪSĒJIEM IZDEVUSIES SEZONA

Ar pēdējo posmu Ropažos pielikts punkts Latvijas rallijkrosa kausa izcīņai, un labi rezultāti arī mūsu novadu sportistiem. Pēdējā posmā dalībnieki sacentās četrās klasēs: *Lada RX*, *Touring 2000*, *Super 1600* un *Open*. Klasē *Super 1600* par pozīciju uz pjedestāla cīnījās arī Kuldīgas pārstāvis Edijs Ošs (*Peugeot 206*), viņam sīvu pretestību izrādīja Jānis Spundiņš, kurš saņēma pēcsacīkšu sodu par Edija apdzīšanu dzelteno karogu zonā. Diemžēl vēlāk Kuldīgas pārstāvis tehnikas problēmu dēļ apstājās, un kopvērtējumā E.Ošam ceturtais

rezultāts. Vēl šajā klasē kopvērtējuma desmitajā pozīcijā ir kuldīdznieks Kristis Valters (*Suzuki Ignis*). Klasē *Touring 2000* pirmais – novadnieks Jānis Ikers (*Renault Clio*; līderis arī kopvērtējumā), 5. vietā kopvērtējumā kuldīdznieks Māris Druva (*BMW Compact RX*). Klasē *Lada RX* astotais ir Mārcis Martinovs (*VAZ 2107*), 11. – Kristaps Martinovs (*VAZ 2106*; abi no Alsungas). *Open* klasē devītais rezultāts kopvērtējumā kuldīdzniekam Aigaram Tidmanim (*BMW Compact RX*).

Inta Jansone

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: [inta.jansone@kurzemnieks.lv!](mailto:inta.jansone@kurzemnieks.lv)

www.kurzemnieks.lv

IEBRAUC VIRŠĪA

un nāc uz koncertu PAR BRĪVU!
 *Ielūgumu skaits ierobežots. Sīkāk fb/virsiaLV

LAURIS REINIĶIS

KONCERTTŪRE

Es domāju par tevi...

22.10. JELGAVAS KULTŪRAS NAMS
 27.10. VENTSPILS, TEĀTRA NAMS "JŪRAS VĀRTI"
 01.12. LIEPĀJAS OC ROŽU ZĀLE

BILETES BIĒŠU PARADĪZES KASES

KKC, RADIO 3, RADIO 9 TEV, LA.lv, draugiem.lv, SKATIES, DARDEDE, HOLIGRĀFIJA, Mūzikas Video, RADIO SKOVITO, KULTŪRAS VĒSTIS.LV*, inbox.lv, VENDEN

RECEPTES

ĀBOLU SVIESTS
Vajadzēs: 750 g nomizotu ābolu, 350 ml ūdens, 1 kanēļa standziņu, 500 g cukura.
Kā pagatavot: ābolus sagriež kubiņos, liek katlā, pielej ūdeni un pieliek kanēļa standziņu. Uzvāra un karstumu samazina, lēni sautē 45 minūtes, līdz masa ir gandrīz kā biezenis. Katlu noņem no liesmas, iemaisa cukuru, lai tas pilnībā izkūst, tad katlu liek atpakaļ uz mazas liesmas, lai vārās 1 h 15 min. Jāmaisā bieži, jo sviests var piedegt. Kad gatavs, iepilda izkarsētās burkā un aizvāko. Atdzesē līdz istabas temperatūrai un uzglabā vēsā vietā.

SARKANO KĀPOSTU UN ĀBOLU SALĀTI
Vajadzēs: pusi sarkanā kāposta, 1 ābolu, 2 burkānus, sauju pētersīļu, mērcei – 2 ēd.k. olīveļļas, 2 tēj.k. medus, 2 ēd.k. ābolu etiķa, 1 ēd.k. citrona sulas, sāls un melnie pipari pēc garšas.
Kā pagatavot: kāpostus smalki sagriež, burkānus un ābolu nomizo, sarīvē uz rupjās rīves, pētersīļus smalki sakapā, visas sastāvdaļas ber salātu bļodā. Gatavo mērci – nelielā burciņā liek visas mērces sastāvdaļas un sakrata, lai tās labi sajauktos. Tad lej pāri salātiem. Tos kārtīgi apmaisā un ļauj dažas minūtes ievilkties.

Katrīna Spuleniece-
 Aišpure, uztura speciāliste